

RÖZSÉNYKÖNYVTÁR
E 111019
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

VIII. évfolyam 9. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * 2001. szeptember

KÖSZÖNTJÜK OLVASÓINKAT A HARMADIK ÉVEZREDBEN!

Így válnak valósággá az álmok

„Endrőd fekszik békés Vármegyében, a fémér, fekete és sebes
Körösnek együtt folyásánál; melly ezen helységnek határát
Kacsaringós csavargásaival szinte két egyenlő részekre osztja
Úgy, hogy a napnyugoti tájról csak réven járás által történhetik
a helységhez való közelítés.”

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Tisztelt Ünneplők!

Így írja le Endrődöt 1824-ben Ágoston János gyulai káplán tudományos gyűjteményében.

A fiú megszületett. És mert mi, magyarok szeretjük nevükön nevezni a dolgokat, az Almos nevet kapta. Almos élére állt népének, elindult, hogy új hazát keressen, és otthonra lelt a Kárpát medencében. Így válnak az álmok valósággá.

Egy álommal kezdődött. Tisztelt hölgyeim és uraim! Ezúttal egy férfi álmával.

1000 évvel ezelőtt élt egy férfi itt, a Kárpát medencében, aki hinni mert abban, hogy megszületik Európa szívében egy erős, gazdag, független, szabad európai ország. A magyarok országa. Ezt álmodta a szent király. A magyarok országa, amelyet saját természetükhöz és saját törvényeinkhez igazítunk. Így otthonunkká válhat. István az idegen népek gyűrűjében, a keleti és nyugati világ határán országot, hazát alapított. Elvégezte, amit rábízott a sors.

És éppen bennünket, ma élőket választott az idő arra, hogy megérjük, és ünnepé emeljük államunk alapításának ezeréves fordulóját, a magyar millenniumot. Mert így válnak valósággá az álmok.

Amikor István király emléke előtt fejet hajtunk, tisztelettel, hálával és elismeréssel emlékezünk meg mindazokról, akik harminchat emberöltőn át becsülettel tették a dolgukat.

A huszadik század minket, magyarokat különösképpen megpróbált. Elviseltünk kilenc rendszerváltást. Túléltünk hat államformát, négy határrevíziót, három forradalmat, két világháborút és kibírtuk, hogy négyszer léptek idegen csapatok az ország területére.

Bizony megnehezült az idő viharos járása felettünk.

Az ezer éves keresztény magyar állam a magyar nemzet közösségének nagy és maradandó alkotása. Közös alkotás, amely ezer esztendő, harminchat emberöltő, harminchat nemzedék, az ország összes valaha volt polgárának munkájából, haicából, szenvedéséből, kudarcából, sikeréből, reményéből és akarásából született.

Közös alkotás, mindannyiunk tulajdona.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az új évezred történelmét a 37. nemzedéknek: gyermekeinknek kell megírnia. Amikor a gyermekeink jövőjére gondolunk, akkor érdemes fölidézni egy magyar történelmes szavait a magyar történelem sajátosságairól. Azt mondja Szegfű Gyula, hogy a magyarok életében általában két korszak szokott váltakozni. Vannak korszakok, amikor a magyarok jelleme formálta, formálja a magyarok történelmét, és vannak olyan korszakok, amikor a történelem formálja a jellemünket. Ezek a kevésbé szerencsés idők.

Amikor a következő, utánunk jövő nemzedék sorsára gondolok, akkor azt tudom kívánni, -

s erősen reménykedem is abban, hogy olyan korszak köszönt Magyarországra, hogy gyermekeinknek a jellemét nem a történelem formálja, hanem az ő jellemük formálja majd a magyarok történelmét.

Domokos László

E beszéd elhangzott, 2001. augusztus 19-én az Endrődiek millenniumi záró ünnepén, melyen képviselőnk Domokos László átadta „Békés megye képes krónikáját”, mely Békés megye ezer esztendejéről szól. Gyomaendrőd polgárainak, melyet a Polgármester úr vett át. Valamint megköszönte Dezső Zoltánnak és a millennium szervezőinek kitartó munkáját.

Csúcs jogorvoslati...

Kedves Olvasóink!

Békés Megyei Önkormányzat Sajtóirodájától talán a nyári időszak egyik legjelentősebb híreről kaptunk tájékoztatást, a mindnyájunk által óhajtott, 44. sz. Főút átalakításáról, melynek lényege, hogy a kormány döntött az út „gyorsforgalmi úttá” fejlesztéséről. Ugyanis Domokos László részt vett a Békés Megyei Állami Közútkezelő Kht.-nál az M44-es gyorsforgalmi út nyomvonalváltozatok tanulmánytervének egyeztetésén. Az alábbiakban közöljük képviselőnknek Domokos Lászlónak, a Békés Megyei Önkormányzat elnökének a fentiekkel kapcsolatos levelét, melyet

BÉKÉS MEGYE A SZÉCHENYI TERV TÉRKÉPÉN címmel adott közre.

„A kormány augusztus 7-i Mezőkövesden tartott kihelyezett ülésén az autópályák, gyorsforgalmi utak építésének témája volt napirenden. A kormány úgy határozott, hogy novemberi határidővel egy 15 éves feladattervet dolgoz ki, melynek felelőse Fónagy János közlekedési miniszter. A cél, hogy 20015-ig 1600 kilométeres gyorsforgalmi út épüljön meg. Az új tervbe Békés megye, illetve a 44-es út gyorsforgalmivá fejlesztése is bekerült.

Az előzetes információk alapján a Kormányhatározat szerint a meglévő utak felhasználásával úgynevezett feltároló gyorsforgalmi úthálózatot kell kialakítani azokon az ország-részekén, amelyeket nem érintenek a helsinki folyosók. Ebben a csomagban szerepel a 44. sz. út gyorsforgalmi úttá építése. A hálózat része, hogy 20001. október 31-ig részletes pénzügyi megvalósítási ütemtervet kell készíteni a program végrehajtására.

A részletes terv elkészítéséhez elengedhetetlen dokumentumok az elmúlt három évben készültek el. Az elkészült terveknek köszönhető, hogy Békés megye felkerült a „Széchenyi terv” térképére, vagyis bekerült az „Autópálya-építési program és kapcsolódó infrastrukturális alprogramok” közé.

Ezzel sikerült felülírni az előző kormány által meghatározott dátumot, mely a 44-es út gyorsforgalmivá fejlesztésének idejét 2030-ban határozta meg, és már középtávon elkészülhet a 44-es gyorsforgalmi út.

Azonban addig folytatni kell a következetes előkészítő munkát, tovább kell tervezni és építkezni.”

Békéscsaba, 2001. augusztus 14.

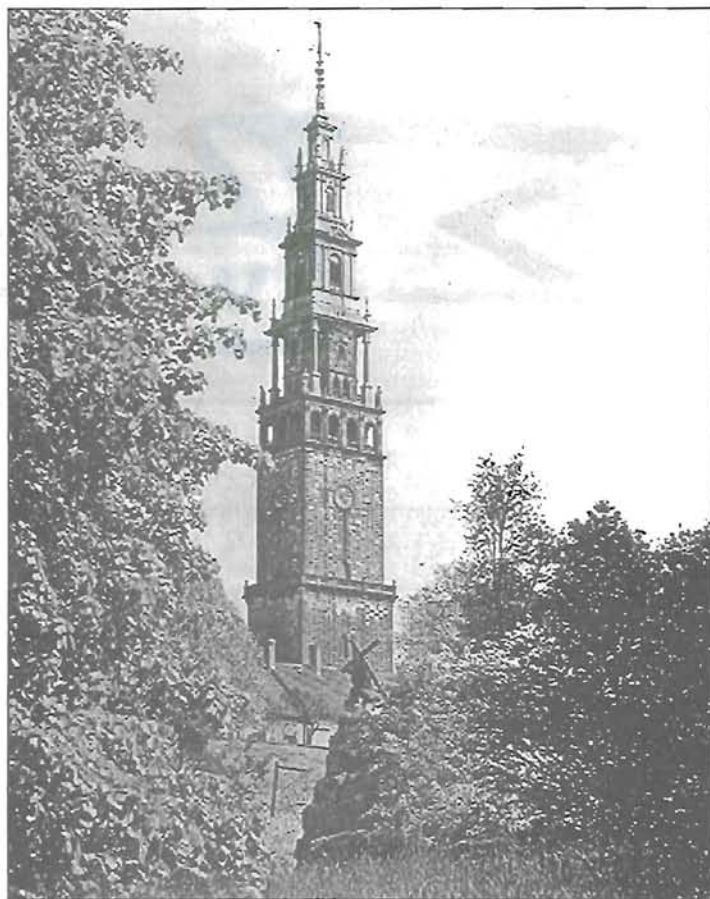
Domokos László

Érdemes megemlíteni az 1998 óta folyó tervezés fázisait: 1998. évben Döntéselőkészítő előtanulmányterv vázlatte-ve készült el.

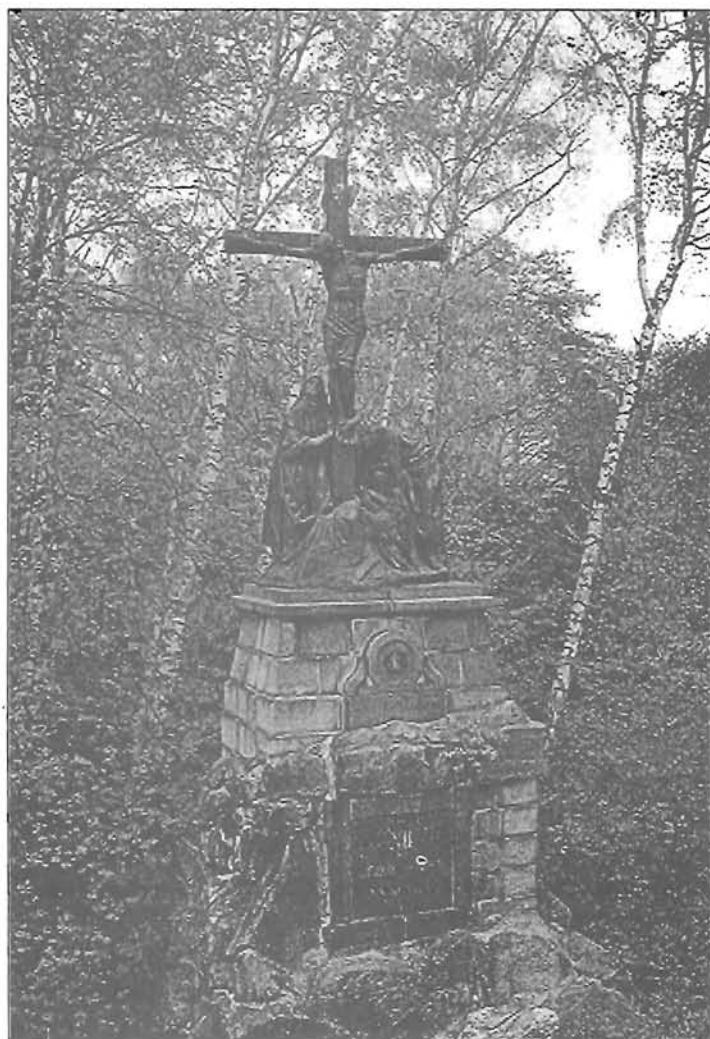
1999. évben a vázlatte-rv jóváhagyása után készült el a tanulmányte-rv teljes szakasza.

2000. évben az M44 sz. gyorsforgalmi út Kunszentmárton-Öcsöd-Békésszentandrás-Szarvas-Kardos-Kondoros elkerülő útszakaszának nyomvonalvizsgálata (és 2001-ben a tanulmányte-rv) készült el. Még ebben az évben elkészült a 44. sz. főút Békéscsaba elkerülő szakaszának engedélyezési te-velei a korábbi tanulmányte-rv alapján.

2001-ben elkészült az 1998-as tanulmányte-rv és a 2000-ben jóváhagyott Döntéselőkészítő tanulmányte-rv jóváhagyott változata alapján Békéscsaba-Veszely és Veszely-Gyula közötti szakaszok engedélyezési te-ve.

Két kép a csestochowai cikkhez (167. old.) Fenn: a csestochowai Kegyhely tornya, lenn pedig a keresztút 12. stációja

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

A volt nyugati hadifoglyok
debreceni találkozója

Augusztus 21-22-én rendezték meg hagyományos találkozójukat Debrecenben a volt nyugati hadifoglyok. Gyomaendrődieként ezúttal Vaszkó András képviselte. Az ő levelét idézzük az eseményről: „Nagyobb szeretet senkinek sincs annál, mint ha valaki életét adja hazájáért.” (Jn. 15-13.)

Ezzel a bibliai idézettel kezdte köszöntőjét Spillinger Ferenc tábori lel-

kész a debreceni hősi temetőben, amikor üdvözölte a volt nyugati hadifoglyokat, akik hagyományaikhoz híven immár nyolcadik alkalommal jöttek el e helyszínre, hogy leróják kegyeletüket a hősi halott bajtársaik hamvai előtt. Mint ahogy Ferenc atya mondta megemlékezésében:

„ezeknek a hősi halottaknak köszönhetjük, hogy van még Magyarország, és nekik köszönjük párás szemmel, hogy gyönyörű magyar nyelvünkön olvashatjuk Petőfit, Aranyt, Vörösmartyt, Német Lászlót, Márait, és mindazokat, akik nyelvünk és kultúránk ápolásán fáradoztak. E hősöknek köszönhetjük, hogy gyermekeink, unokáink magyarul álmodhatják jövőjüket. E hősök azok közül valók, akik nemcsak követeltek a hazától, de ők adták a legszentebbet, életüket a hazáért.”

Majd Kennedy elnököt idézte:

„Ne azt kérdezd, hogy mit ad neked a haza, hanem azt, hogy Te mit tudsz tenni a hazáért. Katonák voltak, harcoltak, és meghaltak a hazáért. Ti, akik szintén harcoltatok, de életben maradtatok és ettétek a hadifogság keserű kenyerét. Ti is hősök vagytok, megtettétek, amit a haza kívánt tőletek.”

E szavak után Ferenc atya áldását adta a halottak emlékére és az élőkre.

A találkozó nemcsak azért jön létre évről-évre, hogy a volt bajtársak találkozhassanak egymással, hanem, hogy emlékeztessék a mindenkori kormányokat arra, hogy talán nem is annyira anyagiakban, de erkölcsileg mindenképpen rehabilitálják a „nyugatosokat” is, hiszen a diktatúra idején ez a szó nyugatosok – megbélyegzést jelentett.

Vendéglátónk, a Debreceni Gyorskocsizó Dandár parancsnoka rövid köszöntőjében annak az óhajának adott kifejezést, hogy bárcsak a mai honvédségnek is ilyen katonái lennének.

A találkozón szép és élvezetes műsorral szórakoztatták az öreg bajtársakat, majd közös vacsora következett. Mi, akik ott voltunk megfogadtuk, hogy jövőre ismét találkozunk, ha élünk.

TANÉVNYITÓ ISKOLÁINKBAN

Városunk minden iskolájában a tanévnyitás augusztus 28-án volt. A tanítás 29-én elkezdődött. A beiratkozott tanulók száma:

A Rózsahegy Általános Iskolában	440
Kiss Bálint Általános Iskolában	709
Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában	194
Összesen:	1343
(országosan 120.500)	
Kner Imre Gimnáziumban	400
Bethlen Gábor Szakképző Iskolában	746
Összesen:	1146
(országosan 89570)	

Tehát városunkban 2489 tanuló kezdte meg a 2001/2002-s tanévet. Ez alkalommal érdemes emlékeztetni PÁLINKÁS Józsefnek, oktatásügyi miniszterünknek szavaira, melyet a bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus gimnáziumban országos tanévnyitó beszédében mondott: „... Napjainkban egyre meghatározóbbá válik a tanulás, mivel a társadalom egyre inkább a tudás társadalma, ezért fel kell készítenünk fiataljainkat az életben való fölényesebb eligazodás feltételeinek megszerzésére, az értékválasztás képességére...”

Pedagógusainknak eredményes munkát kívánunk, tanulóinknak pedig sok sikert a most elkezdődött tanévben. Kísérje tevékenységüket Isten áldása.

AZ ENDRŐDI HARANGOK SZÓLNAK

Örömmel tájékoztatjuk kedves olvasóinkat, hogy az endrődi harangok szeptember 23-tól egy héten át hallható a Kossuth rádió déli krónikáját megelőzően.

KUN-KOVÁCS LÁSZLÓ KÁLLÍTÁSA

Szeptember 29.-én, Szent Mihály napján délután 4 órakor az Endrődi Tájházban

Újváry Zoltán néprajztudós, a Debreceni Egyetem Néprajz tanszékének professzora nyitja meg. A kiállítás témája: Életműve eddig munkájából – válogatás. A kiállítás anyagát a művész az endrődi tájházban állandó kiállítása formájában helyezi el, így a kiállítás megtekinthető előzetes bejelentéssel bármikor.

Az új hunyai templom díszkivilágítást kapott, így este messziről jól látszik, és közelről is nagyon szép. Köszönjük Hunya község Önkormányzatának!

ROMAEXPO BUDAPESTEN

A Cigány Szervezetek Országos Szövetsége nagysikerű 2 napos szakmai-közéleti rendezvényt tartott augusztus 23-24-én. A meghívott szervezetek között volt Békés megye képviselőjében a gyomaendrődi Művelt Cigányifjúságért Alapítvány Ifj. Dógi János vezetésével.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

Tímár László tanár

Hunya 1937-1993.

Ó Istenem, te Hármás-Egy!
Talán végső ösvényemen
megyek most: kérlek, kegyelem
ragyogjon rám, hogy végtelen
Fényedbe mágnesezze lábom,
ha nem vár több út a világon!

(Részlet, Mécs László: Az Isten ösvényei c. költeményéből)

Mintha tegnap történt volna, pedig már több mint nyolc éve, hogy szirénázó mentőautó vitte a kórházba Tímár László tanár urat. Emléke ma is eleven, gyakran emlegetik volt tanítványai, munkatársai.

Tímár István és Szurovecz Mária szülők elsőszülött gyermeke 1937. június 24-én született Hunyán, az akkor még Kondorostanyának nevezett településen. Ott járt iskolába. Mintakép volt tanulótársai, testvérei szemlében. Négyen voltak testvérek, László, Mihály, István, Zoltán, akik közül sajnos már csak Zoltán él, aki geofizikus. Gondos szülei az általános iskola elvégzése után a gyulai tanítóképzőbe írták. A tanítóképző befejezése után visszatért szülőfalujába. Itt kezdte és fejezte be 35 év után pedagógusi munkáját. Közben Szegeden a Tanárképző Főiskolán elvégezte a matematika-fizika szakot, amellel már elvállalta a kémia tanítását is. Ezt a három tantárgyat tanította rendkívül nagy lelkiismerettel és tudással. Igyekezett a legtöbbet átadni tudásából, emberségéből tanítványainak. Mindig jól eső érzés töltötte el, amikor egy-egy osztálytalálkozón tanítványai már felnőtt fejjel köszönték meg szigorát, odaadó tanítását.

Csábították jobb, anyagiakban kecsegtetőbb állások, de nem vált meg a tanári pálya rögös, ám szép útjától. A „Kiváló oktató munkáért” kitüntetés tulajdonosa lett 1985-ben.

Nem ismert fél munkát, mindig az egészre, a tökéletesre törekedett. Tanártársai, - akikkel együtt hosszú éveken keresztül tanított, - kiváló munkatársnak, segítőkész kollegának tekintették.

Kiemelkedő munkát végzett a „Dolgozó Iskolája” megszervezésében, nagy buzgalommal vett részt az iskolai sportversenyek lebonyolításában is.

Tanítványai közül több jó képességű matematikus, fizikus, közgazdász, tanár lett, közülük hárman jelenleg is Hunyán tanítanak. Itt jegyzem meg hálás szívvel gondolva reá, aki engem is VII. és VIII. osztályban tanított, gyermekeimet pedig végig Ő tanította az általános iskolában.

1973-ban kötött házasságot Hruska Mária tanárnővel, aki jelenleg is Hunyán tanítja többek között a magyar irodalmat. Két gyermekük született; 1974-ban Péter, 1975-ben Edit. Péter fiában a saját fiatalságát, élete folytatóját látta, mivel ő is erre a pályára készült, ám mégis a programozó matematikus pályát választotta. Edit lánya biológiai kutatónak készült, s ma már mikrobiológus. Mindkét gyermeke kiváló tanuló volt. Lányuk ballagására készülve, szurkolt az érettségi sikeréért. Közben tanítványai volt nemcsak délelőtt az iskolában, hanem délutánonként és sokszor este is. Otthon, papírlapokon, újságszéleken egy-egy matematikai vagy fizika példa őrizi, hogy mennyire gondosan készült óráira. Pedig beteg szíve pihenésre intette volna, de egészségénél előbbre helyezte a családot, és az iskolát.

Betegségét a család szorongó szívvel viselte. Védtek, óvták, de többet nem tudtak érte tenni. Nem érthette meg a nyugdíjazását. Röviddel kórházba szállítása után a beteg szív megszűnt dobogni.

Kiváló tanárt, értékes nevelőt, hűséges férjet, jó édesapát vesztett el falunk. Embernek és nevelőnek kitűnőt érdemelt.

Befejezván Tímár tanár úr méltatását, álljon itt ismét Mécs László papköltőnk Fehéren és kéken c. versciklusából néhány sorocská:

Uram, Te légy állandó mámorom,
örök szerelmem, muzsikám, borom,
legyek szökőkút, amely egyre zeng,
mint a gyermekszív tavaszi fák,
akkor is, ha halálport hint a Csend!

Hanyecz Vencelné

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztoládák, mosógépek, háztartási kisgépek
Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fűdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

Gyoma város állapota „politikai, statistikai tekintetben”

I. Fejezet

A 19. század közepén az 1848/1849 évi forradalom és szabadságharc levereése után az osztrák császári önkényuralom idején meglehetősen alaposan több „politikai, statisztikai” felmérést készített az akkori kormányzat. A kiküldött kérdőívekre minden hivatalban lévő elöljáróságnak igen pontos válaszokat kellett adni, ellenkező esetben a megtorlás nem maradt el. Ilyen kormányzati felmérés volt vármegyénkben is 1853-ban, a „Békési Járási Főszolgabírói Jegyzőkönyv 251-dik szám alatt” adta ki. A helytörténeti kutatás nem nélkülözheti e kérdésekre adott feleletek, számsorok ismeretét sem. (Eredeti irat levéltári jelzete: Békés megyei Levéltár. Gyula. Gyoma Nagyközség iratai. V. 317. B. b. 1. 1849-1853.,

A terjedelmes iratból természetesen csak válogatást adhatunk közre.

„... az Urbériség törlesztése által, a volt Jobbágyok több kedvező előzményekben, részesítettek, sorsuk ez által több tekintetben könnyebbítettén, azolta szemlátomást észre vehető, hogy a szorgalom és iparkodás általi előhaladás anyagi tekintetben sokkal magasabb fokon áll, jelen időszakban, mint volt előbbi években, - meg jegyzendő lévén, hogy ezen át alakított jobb lét által erkölcsi tekintetben is fejlődésnek indulván a pór nép, a felsőbbség irányában kellő tisztelet, és engedelmisséggel viseltetik.

Gyoma Községben következő számmal vannak a lakosok, ... Római Catholicusok 206, Helvét hit vallásúak (refomátusok) 7.593, Ágostai evangelikusok 403, Görög nem egyesült Ó hitűek 13, Zsidók 136, a lelkek száma öszvesen; 8,346.

Kik közül a R. Cath.-k magyar ajkuak, 's bírnak külön Anya Szent egyházzal és Pappal, 's a népesség arányában, ahhoz képest oskolába járó gyermekek is vannak - a Helvét hit

vallásúak legnagyobb számmal lévén, van külön díszes Templomuk, van két rendes lelkészük, és négy alsóbb rendű fiú, és két lány oskolájuk, 's számra ugyanannyi Tanítójuk, a' rendesen oskolába járó gyermekek száma 360- a' Leányoké pedig 300 körül fordul meg, meg jegyzendő lévén, hogy a' Helvét hitvallásúak is egytől egyig magyar nyelven beszélnek. - az Ágostai evangélicus hitvallású lakosság német ajku, mindazon által, a' magyar nyelvben is tökéletes jártassággal bírnak. - Tulajdon Imaházukban ugyan az Isteni tisztelet német nyelven folytatatik. - Van egy rendes Papjuk, ki egyszersmind Tanító is, az Oskolába járó gyermekek száma a 30-at meg haladja - A Zsidók vallási tekintetben tulajdonképpen a' Szarvasi Rabiner rendelkezése alá tartoznak, van mindazonáltal Gyomán Zsinagógájuk, a' hol a' szokásos Isteni tisztelet kápláni minőségben a' Schacter szokta el végezni, Oskolába járó gyermekeik 20 körül vannak, 's azok a magyar nyelv oktatásában is részesítettek. A' Görög nem egyesített Óhitű (orthodox, illetve görög keleti katolikus) lakosok a' Békési Egyházukhoz tartoznak. - Szép békességben, és barátságos egyetértésben élvén, egymással vallás külömbség nélkül, Gyoma Város összes lakossai az Oskoláztatás által beléjük csepegtetett kiképzettség-nél fogva erkölcsökben mivelődést is szívárogtattak be, a' honnan erkölcsi előhaladást gátló veszekedések - vagy tolvajlasi kihágások igen ritkán szokván történni - Gyoma összes lakosai erkölcsi tekintetben is ajánlólag viselik magukat, politikailag pedig mind hiv alattvalók csendes higgadt és a' felsőbb rendelték pontos megtartásában engedelmes viseletet gyakorolnak. -

További értékelés szerint az előjáróság úgy ítélte meg, hogy a mezőgazdasági termelés „virágzásnak” indult,

czélszerűbb gazdálkodás” folyik. A „nagyobb iparkodással” folytatott gazdálkodás bővebb termést hoz, „növeli a föld becsét”. A termények árát a kereskedelemben történt jó irányú változások megemelték. A jó irányú változásokat az úrbériség megszűnésének s az 1851-ben megtörtént szántóföld tagosításnak tudják be.

A város határában van - urasági földekkel együtt katasztrális holdakban - szántó 11.089 hold, kaszáló 7.099 hold, szőlő 458 hold. Termelnek tiszta búzát, kétszerest (Búza-rozs keveréke), árpát, zabot, csöves tengerit, terem 35.500 mázsa széna melyből lónak való széna 11.833 mázsa marhának való „sásas gaz” 23.667 mázsa, „... szalma nemű takarmányokat pedig könnyedén 66.448 mázsára lehet fel venni.” Bortermés „közép számítás szerint 2.000 akóra rughat fel.” (1074.4 hl., 1 akó „53.72 l.) Tiszta búza termett: 4.305 q., kétszeres 12.906 q., árpa 9.153 q, zab 4.576 q, csöves tengeri 41.300 q. (1 pozsonyi mérő = 1813-1874 között 46.56 kg.)

„A közlegelő az Uraságétól lett elkülönözés által felette megszorítottván, vizenyős. szikes - 's gyakori árvizes voltánál fogva marha tenyésztésre egészen alkalmatlan, úgy hogy a lakosság az lga vonó jószágokat nem képes maga határa területén nyáron által tartani - a' munkanapokat kivéve - hanem e czélra egy más határban lévő pusztán kénytelenített haszonbérbe fel venni, A' minthogy a' Gyomai közlegelő, csak éppen birka tenyésztésre használtatik.” A birka egyenlőt jelent a nyugati posztógyapjas juhajtával. Az ősi rackát, „magyar juhnak” mondják már ekkor, megkülönböztetendő a nyugati fajtáktól. Méhese csak néhány gazdának van, selyemhernyó-tenyésztés nincsen. Közlegelő: 5.552 hold (1 hold=1600 négyszögölivel)

Cs. Szabó István

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

**Az ablak
teszi
a házat**

**MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRE IS.**

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Katolikus oldal

SZEPTEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 6 óraker. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

Szeptember 9. és 23., vasárnap, fél 12.

Zanya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 óraker.

SZEPTEMBER HÓNAP ÜNNEPEI

2. vasárnap: **évközi 22. vasárnap**
 7. péntek: Szent Márk, István, Menyhért kassai vértanúk
 8. szombat: Kisboldogasszony
 9. vasárnap: **évközi 23. vasárnap**
 12. szerda: Szűz Mária szent neve
 13. csütörtök: Aranyházú Szent János püspök egyháztanító
 14. péntek: A Szent Kereszt felmagasztalása
 15. szombat: A fájdalmas Szűzanya
 16. vasárnap: **évközi 24. vasárnap**
 17. hétfő: Bellarmin Szent Róbert püspök, egyháztanító
 19. szerda: Szent Januárusz püspök, vértanú
 20. csütörtök: Kim Taegon Sz. András, Csong Haszang Sz. Pál
 21. péntek: Szent Máté apostol, evangélista
 23. vasárnap: **évközi 25. vasárnap**
 26. szerda: Szent Kozma és Damján vértanúk
 27. csütörtök: Páli Szent Vince áldozópap
 28. péntek: Szent Vencel és Lőrinc vértanúk
 29. szombat: Szent Mihály, Gábor és Rafael főangyalok
 30. vasárnap: **évközi 26. vasárnap**

2001. szeptember 23-29-ig minden délelben, a Kossuth rádióban az endrői Szent Imre templom harangját hallhatjuk!

Kedves Szülők, kedves Testvérek!

Felhívás a tanév kezdetén

Lassan itt az új tanév. A gyerekek a nyári élmények után, elkezdik, az életre felkészítő tudás megszerzését. Megismerkednek a számok, a betűk világával, átélnek költők, írók szavakba foglalt tanítását. Belenéznek hazánk és a világ történelmébe, megismerkednek hős vezérekkel és nagyra törő, önző, elnyomókkal. Felfedezik hazánk és földünk hegyeit, termőföldjeit, növényeit, állatait. Talán elsajátítják a számítógépek kezelésének tudományát. És ez mind jó, valamilyen formában ez mind segíti jövőjüket, legyen az majd továbbtanulás, de ha valamilyen szakmában indítják életüket, akkor is segítik mindezek az evilágban történő eligazodásukat.

Újságainkat olvasva, mégis aggódva kell néznünk gyermekeink jövőjét. Hány, sok iskolát kijárt férfi és nő került börtönbe? Hány tudós tervezett meg emberpusztító fegyvereket? Hány magas beosztású embertársunk mások megszarolására használta fel tudását, vagy abból származó hivatalát! Úgy látszik a tanultság még nem biztosított arra, hogy gyermekeink élete sikeres és boldog legyen.

Mi kellene még? Mit tudunk mi, a katolikus egyház nyújtani jövőjük boldogságáért?

1./ Segíteni tudjuk abban, hogy megismerkedjen Istenrel, Isten legszentebb küldöttjével, Jézus Krisztussal. Az ő tanításából és életéből megtanulják, hogyan is kell igazán ember módra élni. Hogy lehetünk becsületesek, s így boldogok. De bemutatjuk azokat az eszközöket is, amelyekkel Isten nyújtott a mi számunkra. A kegyelmezt, a bűnbocsánat szentségét, a szentmiseáldozat és szentáldozás hatalmas isteni ajándékát. Megmutatjuk azt az erkölcsi rendet, amelyet Isten már a tízparancsossal elindított, s amelyet Jézus a maga tanításával) még tökéletesebbé formált, s ami által lehet a magunk életét is, másokét is szebbé tenni. Megpróbáljuk megtanítani az Isten- és emberszeretet cselekvéseinek boldogságára, az imádság isteni erőt nyújtó „hatalmára”. És arra, hogy bennünket, Isten gyermekeit, haza vár a mi Mennyi Atyánk az örökélet boldogságába, de csak tiszta, lelkiismeretünk szerinti élettel juthatunk el hozzá.

2./ Bemutatjuk a szenteket, első sorban is a boldogságos Szűz Máriát, magyar szentjeinket, hogy általuk lássák, mennyire megvalósítható mindaz, amit Jézus tanított és milyen boldoggá

teheti ez az élet az egyes embert is, és környezetét is. Milyen kész Isten akarata elfogadására Mária és milyen erős Isten kegyelmével még a kereszt alatt is. Milyen csodálatos szent Erzsébet embersegítő szeretete, vagy a pogányság felé visszahajló magyarok kereszténnyé tevő szent László munkája.

Milyen korszerű boldog XXIII János pápa, amikor felhívja hidegháborús világ vezetőit a béke és az elnyomókat a szociális igazságosság kötelezettségére.

3./ Próbáljuk olyan feladatok elvégzésére is segíteni a gyermekeinket, amellyel felkészülnek a keresztény ember példamutató életére, akár szüleik megbecsülésében, akár hazájuk szeretetében, akár egyházuk megbecsülésében, akár rászoruló embertársaik segítésében, akár bármilyen más kötelességük teljesítéséről legyen is szó. Egyszóval megismertetjük a krisztusi tanítással és próbáljuk nevelni őket.

Rajzok múlik, hogy ezen értékek birtokosai lesznek-e. Mint az egyházmegyénk főpásztora, szíves szeretettel kérlek benneteket, küldjétek el az idej hittanórákra gyermekeiteket, és buzdítsátok a most jelen nem levő ismerős szülőket is, hogy biztosítsák, és ne fosszák meg gyermekeiket e kincsektől.

Szokták mondani: majd ha nagy lesz, eldönti milyen világnézethez kötelezi el magát keresztény lesz vagy szektás, vagy akár ateista. Nem tudom, hogyan választhatná a kereszténységet, ha nem is ismeri azt. A kereszteléskor minden szülő és keresztülő kötelezettséget vállalt, hogy gyermekeit Krisztushoz vezeti, keresztény nevelésben részesíti. Papjaim és hitoktatóink ebben szeretnének segítséget nyújtani.

Nem szeretnénk arról sem megfeledkezni, hogy a gyermekek vallásos életének első hitoktatói maguk a szülők, kell, hogy legyenek. Ők tanítják meg beszélni, nekik kell megtanítani Istenrel beszélni. Ők tanítják meg járni, nekik kell kinyitni a templom ajtaját, és magukkal vinni a vasárnapi szentmisékre. Nekik kell az egyház ünnepein keresztül alapismereteket és alapélményeket nyújtani Jézusról, Istenről, hitünkről.

Ismételten kérem hát a kedves szülőket, neveljék együtt a gyermekeket, keresztény hitben és keresztény erkölcsben. Adjunk tanítást és példát erre az értékes emberi életre és így segítsük,

hogy jövőjük itt a földön is, Isten országában is boldog legyen.

Kedves Gyerekek, fiatalok!

Az új iskolaév kötelességek sorozatát hozza számotokra. Tanulni kell, hogy eredményes legyen nem csak az év végi bizonyítványotok, hanem továbbtanulástok is, életetek is. Formálódni, nevelődni is kell napról napra, hogy felelősségteljes emberré váljatok, akire a szülők is, az előjárók is, a társadalom is, meg Isten is számíthat. Akiknek szava mindig igaz, tetteit meg az Isten és az emberszeretet vezeti. Mind jobban meg kell majd ismerkednetek Jézussal, tanításával, a keresztény igazságokkal és ezeket nem csak tudnotok kell, hanem így is élni. Minden hittanóra ehhez akar kicsit segítséget nyújtani. Keressétek meg hát ezeket és járjatok szorgalmasan ezekre. De ne maradjon el a napi imádság sem (milyen szép is lenne a családdal együtt minden este) és a vasárnapi szentmise sem.

Buzgókodások biztos tetszeni fog Istennek és mindenben mellette áll isteni segítségével Mindnyájan tegyék azt, amit Isten elvár tőlünk ebben a tanévben is, Isten áldása nem fog elmaradni.

Gyulay Endre megyés püspök

2001. október 14-én délelőtt 9 óraker Endrődön bérmálás. A bérmálás a keresztény nagykorúság szentsége, ezért komolyan fel kell rá készülni.

Feltételei:

- A bérmálandó meg van keresztelve, és már volt elsőáldozó (korábban, nem az idén).
- Alsó korhatár: betöltött 13. életév. Felső korhatár nincs, ezért kérjük, hogy jelentkezzenek felnőtt fiatalok, vagy a bérmálásból annak idején kimaradt idősebbek is!
- Megfelelő előkészület, oktatás, iskolásoknál rendszeres hittanra járás. A bérmálkozás előtt külön felkészítő oktatás lesz.
- Vasárnapi rendszeres templomba járás.

A bérmálási előkészítőt szombat délelőttönként 10 óraker tartjuk a plébániai hittanteremben. Az első szeptember 8-án, szombaton 10 óraker lesz.

Częstochowai zarándoklat - 2001. augusztus 21-23.

Nagy várakozással tekintettünk a częstochowai zarándoklat elé, hiszen templomunk egyik mellékoltárán a Kegykép másolatát őrizzük.

Augusztus 21-én jött el az indulás ideje, amikor hajnal 4 órakor egymást ébresztgettük telefonon, hogy a megbeszélte időpontra, 3/4 5-re a templom előtt legyünk, ahová az Orosházáról induló buszt vártuk. Egy kicsit korábban mentünk, mert be akartunk menni a templomba imádkozni, amit a gondnokunk kinyitott kérésünkre. Ima elmondása után elénekeltük, amit szüleink, nagyszüleink is énekeltek:

„Dicsértessék Jézus Krisztusunk.

Szent nevedben útra indulunk,

Uram Jézus segíts utunkban,

Szűz Mária légy oltalmunkra!”

A buszunk késve érkezett, de lelkesedésünk megmaradt.

Elindulásunkat haragszó kísérte. Endrődre érve már világos volt. A nagy templom kivilágítva, a plébános atya várt bennünket. Megbeszélés szerint a templomba mentünk. Rövid ima után áldást kaptunk és most már az endrődiek is hozzánk csatlakozva, indultunk tovább. Gyorsan szeltük a kilométereket és egy idő után elmondtuk az első rózsafüzért. Többet nem is érkeztünk mondani, egy kis pihenés, egy kis csevegés, nézelődés a mátrai hegyekben és máris a határnál voltunk. Gyorsan ment az útlelévizsgálat, majd a szlovák részre értünk. Ott aztán volt mit néznünk. Gyönyörű tájakat, hegyeket-völgyeket, fenyőrengeteget, útszéli kereszteteket, kanyarban előbukkanó falvakat, templomtornyokat, szimpla vagy dupla kereszttel. Volt, aki azt mondta, márcsak ezért is érdemes volt eljönni, hogy szép vidékeket láthassunk.

Lengyel határhoz érve ismét útlelévizsgálat. Határátkelés után hamarosan Orawka faluba értünk, ahol megálltunk. Plébánosunk, aki egyben idegenvezetőnk is, tudatta velünk, régen eddig terjedt Magyarország. Itt kiszálltunk és megnéztük az út melletti XVII. században épült fatemplomot. A templom oldalán található néhány sír között található az utolsó magyar pap sirja is. Sírfelirata: Várhelyi Máté cz. apát kanonok 1821. febr. 20 - 1897. aug. 17. Béke poraira!

Majd bementünk a templomba, ahol egy hölgy ismertette a templom történetét, amit plébánosunk tolmácsol. A templom védőszentje Keresztelő Szent János. Mennyezete a krakkói Wavelhez hasonlít. Az egész templomot egy festőművész festette ki. A falakon Keresztelő Szent János életéből való jelenetek, valamint magyar szentek. A főoltártól szembe nézve jobbra Szent István, Szent Imre, Szent László képei sorakoznak. A karzatlan a tíz parancsolat megfestve. Sok-sok angyal látható a falakon, mindegyik más-más hangszerral. Az orgona felett osztrák címer. Az orgonát nem régen Krakkóba vitték, és ott koncertet adtak elő rajta. Kis nézelődés után buszba szálltunk és indultunk tovább, mert még háromórányi út állt előttünk. Szerettük volna Krakkót is megnézni, de a háromnapos utazásba nem fért bele.

Este 7 órára érkezünk a Jasna Górára. Elszállásunk a kolostorral szembeni II. János-Pál Zarándokházban, négy ágyas szobákban történt. Parkoló a zarándokház előtt volt. Szobafoglalás és a csomagok lerakása után mindjárt elmentünk nézelődni. A zarándokház előtt található II. János Pál szüleinek bronzszobra. A zarándokház előtti térről átlátni a kolostoregyüttesre, közepén a nagyon magas (106 méter) toronnyal. Elhangzik a meglepett kijelentés: „Ilyen szépet még nem láttam! Nem gondoltam, hogy ilyen szép!” Az úton átmenve, a kolostor bejáratához jutunk.

Az esti program a Szűzanya kápolnájának meglátogatása. Este 9 órától fél 10-ig ének és ima a kápolnában, majd a Szűzanya Kegyképének le-

takarásával fejeződik be a nap, amit a kolostor kapujának bezárása követ.

Második nap 9 órakor magyar misén veszünk részt, amit Iványi László plébános atya tartott.

Rövid homíliájában elmondta, úgy jöttünk a csodatevő Kegyképhez, mint aki elkerült a szülői háztól, és hazamegy meglátogatni az édesanyját. Mi is hazajöttünk Égi Édesanyánkhoz. A múlt év nehéz volt. Leégett templomunkat építettük újjá, és hogy olyan gyorsan, fél év alatt felépült, Mennyei Édesanyánknak is köszönhetjük. Biztos, hogy segített a csodatevő Kegykép. Az oltárnál a gyakorlaton lévő szeminarista segített: ministrált és kezdte az énekeket.

Mise után a sekrestyébe mentünk, ahol egy magyarul beszélő pálos atyára vártunk. Megérkezéséig az oldalfalokon található festményeket nézegettük, amelyek a remeték életét ábrázolják. A pálos atya Częstochowai Szűzanya szentképeket hozott részünkre, ami azért is értékes, mert a kis szentképre egy fátýoldarabka van ragasztva, mellyel megérintették a Kegyképet.

Ezután a keresztút elmondása és megtekintése következett. A keresztút 14 állomásalakjai bronzból készültek. A kegyhely falait körülvevő parkban vannak felállítva. Nagyon szép a sűrűn benőtt lombsátor előtt a magas talapzaton álló stáció. A keresztutat a várfalakon haladva a plébános vezette. Elvégzése után arra a helyre jutottunk, ahol a szabadtéri oltárnál nagy ünnepek alkalmával miséznek. Ezelőtt elhaladva a parkban padokra telepedtünk és a plébános beszélt a kolostorról. Elmondta, hogy Jasna Góra legnagyobb kincse Szűz Mária csodatevő kegyképe. Ettől lett híressé a kegyhely, ez vonzotta a zarándokokat az egész országból és Európából, több mint hat évszázada. Hangsúlyozni kell, hogy a világ valamennyi kegyhelyével ellentétben itt soha nem jegyezték fel semmilyen Mária-jelenést. A zarándokokat a csodatevő kegykép erőforrása vonzza. Ez Jasna Góra titka, szíve és éltetője. Nélküle Jasna Góra művészeti alkotások, épületek, emlékek gazdag gyűjteménye, de holt múzeum.

Ezután különféle múzeumokat tekintettünk meg.

A 600 Éves Jubileum Múzeumában a kegykép különféle ruhái vannak, gyémántruha, rubinruha, korallruha. Gazdag hangszergyűjteménye van, amit ma is használnak a kegyképet borító ezüstfüggöny leeresztésekor és felvonásakor. Láthattunk festett képeket, amik a pálosok 700 éves történetét örökítik meg. Lech Wałęsa Béke Nobel-díjának okmányát. II. János Pál pápa adományát: egy elefántcsontból készült Szűzanya szobrot, egy pásztorbotot, két kelyhet. A fegyvertárban különféle fegyverek, kardok, buzogányok, katonai kintűntetések, jelvények láthatók.

Délután a bevásárlás ideje volt. Templomunkból még hiányzó kellékek,

otthonmaradtaknak ajándékok, szentképek, képsalpok vásárlása.

Mivel az utolsó napot töltöttük a Jasna Góran, most korábban beültünk a Szűzanya kápolnába, hogy elől ülhesünk, és még egyszer áttekinthesük a látnivalókat. A Szűzanya oltarán jobb felől mostmár észrevettük az aranyrózsát, ami II. János Pál ajándéka. Baloldali középen az aranszívét, ami szintén II. János Pál ajándéka, a Szent Péter téren elkövetett merénylet utáni csodás megmenekülésért. Baloldali mellékhajóban a Fájdalmas Szűzanya oltára, a Pieta. A mellette lévő falon ki-tűntetések, érmék között a magyar címer is látható. Jobboldali mellékoltáron szép régi feszület, mellette a falon mankók, fogadalmi ajándékok. A szentély falán is hálaadományok, rózsafüzérek.

Este 9 órára megtelik a kápolna, sok fiatal fiúk, lányok vegyesen érkeznek. Kisgyermekes anyák jönnek, egyik gyermeket kocsiiban, másikat kézen fogva vezetik. Megható volt látni, hogy az alvó gyermeket kocsiiban hagyva beállnak a szentély oltárát térdre körülmenők sorába. Szép, felemelő volt látni a csodatevő Szűzanya kegyképeinek nagy tiszteletét, hallani a felváltva imádkozást, a zenével kísért mindenki által énekelt buzgó énekeket.

Este fél 10-kor ért véget a közös ima, utána éjszakai virrasztást tartottak, ezért most nem láthattuk a kegykép letakarását.

Másnap 6 órakor indultunk Częstochowából, és három óras utazás után értünk a szlovák határhoz. Ezalatt elmondtuk a fájdalmas rózsafüzért. A határon igen sokat, 2 és fél órát várakoztunk. Szlovákiába átutazva sok záporosöt kaptunk.

Magyarországra érve már majdnem itthon voltunk. Elmondtuk a dicsőséges rózsafüzért. Este 7 óra után értünk Hunyára, ahol a gyerekek, férjek várták anyjukat, feleségeiket, szülők gyermekeiket.

Nagy volt az öröm. A sekrestye nyitva, bevitük a templomnak vásárolt kellékeket. Örült az egyházközség népe. Majd néhány pernyi hálaadás után szétszéledve hazatértünk.

Pintér Hermina

Ezer év magyar történelmének eseményei

A három részre szakadt Magyarország szomorú történetét, nehéz lenne e pár sorban összefoglalni. Nem is vállalkozunk rá. A török ellen hősiesen harcoló vitézek, legendás hírét képzőművészeink örökítették meg. Az ide-oda hullámozó csaták, magyar a magyar ellen! Kuruc-labanc viadalok. Mindkét oldalon jeles kapitányok; a császáriak között is sok magyar főtiszt, a kurucoknak nevezett felkelők között is. Azt ígértük eseményeket idézünk. Egy ismeretlen festmény a kuruc-labanc csatajelenet ábrázolja. Székely Bertalan hatalmas, megrázó erejű festménye az egrői nők hősiességét vitte vászonra. Ismeretes, hogy Dobó István, akit 1549-ben neveztek ki Eger kapitányává, 1552. szeptember 11-től október 18-ig 2000 főnyi maroknyi seregével a 150.000 főnyi törökkel szemben megvédte a várat. A győzelemben nem kis rész vállaltak a nők, akik a férfiakkal együtt siettek a várfalakra köveket, forró olajat, és szurkot öntve alá az ostromlókra. A történelmi igazsághoz tartozik azonban, hogy 40 évvel később 1596. október 13-án Mohamed 200.000 főnyi sereggel 3 heti ostrom után elfoglalta a várat.

Than Mór híres képe az ónodi országgyűlést mutatja be. 1707. május 13-án ült össze Ónod vára közelében, - amelyen II. Rákóczi Ferenc is részt vett, - s tartott június 22-ig. A drámai

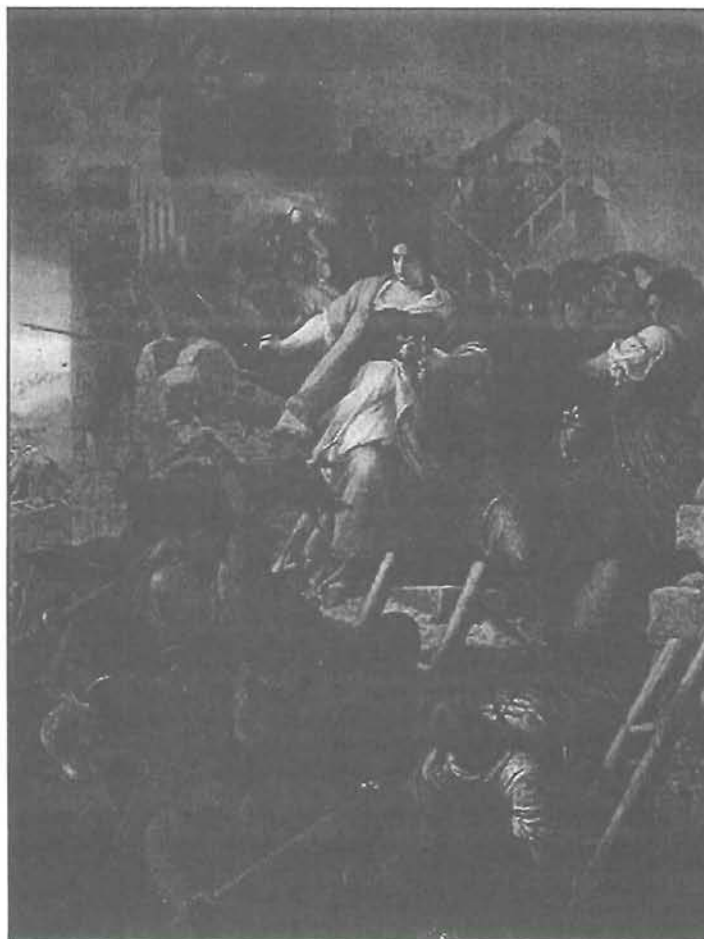

eseményekkel tarkított gyűlés legfontosabb eseménye volt, hogy június 13-án Rákóczi javaslatára a rendek az ország romlására törő ausztriai ház uralmát megszüntetnek nyilvánították, s I. Józsefet magyar királyságától megfosztottnak nyilvánították. Ekkor mondta el Bercsényi gróf gyűjtő beszédét, mely az emlékezetes "Eb ura fakó" kiáltással fejezett be, mire a rendek törvénybe iktatták az elszakadást Ausztriától.

CIPŐTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL

Rózsashegyi u. 11.
Telefon: (66) 284-301

A millenniumi esztendő záróünnepén

A millenniumi esztendő záróünnepén egyre követelőzőbben sürget, hogy amint eddig sem elégedtem meg az I. István elnevezéssel, hanem következetesen Szent Istvánt mondjak és írjak, és ha már mondom és írom, keressem is ennek a szónak jelentőségét. Egy szent mindig zavarba hoz bennünket kihívásaival. Talán éppen ezért nagyon megoszlanak a „válaszok” a szentek kihívásaira.

Van, aki el sem jut odáig, hogy zavarba jöjjön, néhány szövegemlék vagy képi ábrázolás fel fel ötlük benne e szó hallatán, de nem kérdez tovább. Kár. A kérdés mindig az értelem jele.

Van, akit már a „szent” fogalma is irritál, - küzd is ellene magában a maga eszközeivel, sejt ugyan valamit ebből a „más”-ból, de „őse saslakára szédeleg, ha néha felpillant” (Kölcsei) Marad inkább idelelni és tiltakozik. Ha drámát írt róla, saját előítéleteinek sablonjaival igyekszik „mai”-vá kozmetikázni a „művészei szabadság” igen különösen értelmezett örve alapján. Walter Nigg schweitzzi evangélikus írja a „Szentek visszatérnek” c. könyvében: -

„A szentek nem szokványos emberek, tudományos pedantériával, pszológiával nem lehet közelükbe férközni. A pszichoanalitikus szemlélet is könnyen leleplezéssé fajul, ami viszont a közönséges gondolkodásnak kedvez. Az igazság kötelez bennünket, ez igaz, az igazság cinikus felfogása azonban nem sokat ér. Joggal mondja Bonhoeffer: - Aki az igazságot cinikusan mondja, az hazudik. - Azért hagy űrt maga mögött a modern színház, mert nagyra van azzal, hogy hősiesség nélküli hősokeket mutat be. Ezeknek aztán nincs kisugárzásuk.”

„Ha a történetíró nagyon pontos akar lenni, keveset mond nekünk a szentekről. A régi legendák sokkalta többet mondanak azzal, hogy a mélységes valóságokat hasonlatszerűen ábrázolják.” (Bernanos)

Van, aki áhítatos módon sejt valami többet, - s ahogy megtapasztalja saját esendőségét, bűnös mivoltát, s lelke mélyén nem akarja azonosítani magát ezekkel a „gyöngékkal” (Madách szava) s a szentekben eszményt, menedéket keres és talál is.

Van kereső ember, aki alaposan utánajár a szentek életének, - kutatja a korszakot, a kor szellemét, szokásait, - s ebben keresi: - Ki is volt? Jelen esetben ki volt Szent István, mint szent?

Igen sokat írtak Szent királyunkról a legendáitól kezdve a XX. Század nagy összefoglaló művei-ig. Jelentek meg róla színdarabok, tanulmányok, versek, zeneművek. Az 1000 éves magyar történelem folyamán el nem halványuló fényrel ragyogott emléke és ragyog ma is.

Lehet nagy, látványos ünnepséget rendezni, - kell is most a millennium okán, de mértéktartással. Hiszen a látványosság külső jelenség révén csak utal a láthatatlan belsőre, és kár volna ha a külső feledtetné a lényegét. Hiszen a lényeg mindig láthatatlan.

Szent István életében ezt a zavarba ejtő láthatatlan lényegét szeretném keresni. Úgy gondolom, hogy a lélek akkor mutatja meg igazi arcát, ha ezt a láthatatlan lényegét keressük. Ennek egyik alappillére az a belső meggyőződés is, hogy nem Ő „választ” pályát, hanem felismeri hivatását, és hű marad hozzá egészen a haláláig. E mögött a felismerés mögött a hit áll őt, - s csak a személyes Istenbe vetett hit bennünk gyökerező mélységeiből érthető.

Egy uralkodó - Szent István - ha nem hivatásszeretettel fakadóan cselekszik, diktátor lesz. Szent Istvánról jegyezte fel történetíró, évente letette az uralkodást az Isten előtt - s mondotta: "A Te ajándékom ez uram, hogy népeimet szolgáljam." - „ha akarod, felveszem, ha akarod, nem”. Ezért választotta valószínűen az Egyház az ő ünnepeinek imádságai közé: - „Újuljatok meg gondolkodástok szellemében.” „Keressétek az Isten országát és az Ő gazdagságát, a többit megkapjátok...”

A szent szolgálni akar, - „aki első akar lenni köztetek, legyen mindnyájotok szolgája” - Az intelmekből: III. „Ne feledkezzél meg arról, - írja Imre fiának - hogy minden ember egyenlő s csak az alázatosság emelhet téged alattvalóid fölé.” - Jézus szavai - „Ha mindent megtettetek, ami a kötelességtek, mondjátok: - haszontalan szolgák vagyunk, csak a kötelességünket teljesítettük.”

Ezért egy szent előtt tisztelegve mindig az Istent ünnepeljük. Akik felé indultak és meg sem akarnak állni, míg Hozzád el nem jutottak. Ezt az életet élik.

Zavarba ejtenek a szentek? - Hét igen! Mert annyira más az, mikor valaki örömmel teszi kötelességét, mert hitéből hivatásának éli meg, és mert tudja, hogy Jézus az ő jutalma. Ez Szent István titka is.

Az előbb említett Walter Nigg írja: - „A történész nem tud hiteles képet festeni a szentről, mert csak az őt érdeklő pontokat veszi figyelembe, s ezzel meghamisítja. Egy szentben ott feszül az örökkévaló és múlandó ellentéte, ezen ellentétet egy küzdő lélek a hit és remény jegyében képes harmóniába ötvözni, talán ez az egyik titkuk, ami teljesen a láthatatlan világba tartozik.”

„Hinni annyi, mint a feszültségeket elviselni, az az a meg nem oldott kérdéseket - írja J.H. Newmann - A szentek átérték, olykor formálisan végig szenvedték az oda-fentnek és idelelentnek feszültségét, és nem kerülték ki, amint egyes életrajz írók megteszik.”

Megkérdézem magamtól: Miben kerestem az ünnep lényegét? - Az emlékezésben? A külső látványosságban? Miben? Mire futja ötleteimből? Miben keresem? Talán abban, hogy elhatározom: Meg akarom ismerni Istvánt a szentet, belső történéseivel, Istenre irányuló hűségével? Hivatásának rajongó szeretetével? A népet szolgálni akaró örömeivel? Igen, keresnem kell a hittel és reménnyel élő lélek Isten felé törekvő ragaszkodásával. Nem a történészek és irodalmárok előítéleteinek torzító szemüvegén át, hanem ahogy az Istent ismerő lélek congenialitásában egyáltalán lehetséges.

Az ünnep üzenete a csendben érinti meg a lelkünket, - a lényeg mindig láthatatlan.

Megtépzott nemzeti öntudatunk és talajtvesztett erkölcsi ellehetetlenülésünk olyan ünnepeket indokol, mely nemzeti öntudatunkat életre kelti és erkölcsi tartásunkat megújítja.

Ehhez nem reformátorokra, hanem szentekre van szükség, írja Walter Nigg.

Amíg az emberek a tűzijáték petárdáit csodálva nyugtázzák az ünnep elmúlását és fáradtan hazaballagnak, addig a hivatástudatban építeni akaró lélek a láthatatlan „csillagok” közötti példaképet keresve indul építeni családot, népet, és hazát

Képek az endrődi millenniumi záróünnepélyről

1.

4.

2.

5.

1. Iványi László plébános úr megszenteli az új kenyeret
2. Polgármester út megszege a felszentelt új kenyeret
3. Kovács Lajosné átveszi férje post humus kitüntetését
4. Dobó Imre kitüntetett
5. Színfolt Mazsoret csoport bemutatója
6. Körösmenti Néptánc Együttes
7. Kommandós bemutató

6.

3.

7.

A magyar kereszténydemokrácia apostola - II. fejezet

Magyarnak maradván Európában, európainak lenni itthon!

ségét megjelenítő **Korunk Szava** című folyóiratot.

A francia neoklasszicizmusra (Martin, Mounier és Dru) támaszkodva képviselt egy diktatúra- és fasisztaellenes kereszténydemokrata szellemiséget.

A Barankovicshoz rendkívül közel álló **Pethő Sándor 1935-ben létre hozta a Deák Ferenc Társaságot**. A társaság **A magunk útján** címmel 1937-ben adta ki alapítójának írásait, melyet Barankovics István rendezett sajtó alá. Az előszóban a Deák Ferenc Társaságról mint az alkotmány hű értelmiségi fiatalság eszmei közösségéről beszél. Az alkotmányhűség többet jelentett, mint pusztán ragaszkodást a történelmi alkotmányhoz, valójában az ország önállóságának megőrzéséről, a diktatórikus törekvésekkel szembeni fellépésről volt szó. Az alkotmányvédő táboron felül a 30-as évek közepén Barankovics tagja egy párton felüli, elvi legitimista szervezetnek, a **Magyar Férfiak Szentkorona Szövetségének**. Szorosan kapcsolódott Grieger Miklós **Nemzeti Legitimista Néppártjához** is elsősorban a **párt titkáran Dessewffy Gyulán** keresztül, akinek családjánál háziorvoskodott.

Dessewffy Gyula 1937 márciusában a Deák Ferenc Társaság szellemiségét tükröző folyóiratot indít. **Az Ország Utja Voltak** című lap társszerkesztője – az alapító mellett – **Barankovics István**. A szerkesztő meghatározása szerint: „az Ország Utja Állam és Nemzetpolitikai folyóirat, a gazdasági szociális és szellemi élet szemmel tartója.” A lap elsődleges céljának tekintette a történelmi magyar állameszme korszerű megvalósítását. Hitet tettek az ország függetlenségé mellett, ugyanakkor együtt kívántak haladni a korszerű európai eszmeáramlatokkal. Európaiság és magyarság viszonyát egy mondatban így fogalmazták meg: „Magyarnak maradván Európában, európainak lenni itthon!”

Elkerülhetetlennek látták egy új reformkor eljövételét: „Meggyőződésünk, hogy Magyarországon olyan mélyreható szociális, gazdasági, kulturális és társadalmi változások elodázhatatlan szükségessége jelentkezik, melynek megvalósulása egyértelmű az új ország megszületésével.”

Az Ország Utja folyóiratban közölt Barankovics írásokból jól kirajzolódik szerzőjének politikai orientációja, illetve azok a szellemi források, amelyek segítettek tájékozódását egy meglehetősen zavaros történelmi korszakban.

Barankovics 1937 áprilisában így vall önmagáról: „én falusi származék vagyok, engem a parasztsághoz fűződő gyermekrajongásaim, megsemmisíthetetlen és minden éjjelen fehér kézként utánam nyúló élményeim politikailag is egy egész életre meghatároztak... Belőlem kissé rekedten az **Elsodort Falunak**, Ady forradalmiságának és Prohászka szociális katolicizmusának trombitái szóltak a földnép felé, kivél néma eskü jegyzett el már öntudatom hajnalán.” Szabó Dezső **Elsodort Faluja** – Szeffű Gyula **Három nemzedékével** együtt – egy nemzedék meghatározó élménye volt. Barankovics erről így írt: „Szeffűn és méginkább Szabó Dezsőn kívül alig akadt más vezető elme a szellemi élet fórumán, aki döntő erővel állította és bizonyítékokkal is alá támasztotta volna, hogy nálunk a középosztály-kérdés megoldásának kulcsa nem ennek a rétegnek anyagi talpra állításában és a néphez való leszállásában van, hanem az osztály újratemtésében, egy új középréteg kiképzésének módozataiban.” A probléma gyökerét abban látja, hogy a „Bach- huszárokkal és ivadékaikkal a német nemzettudat erősödött meg ebben a rétegben, amely ugyanakkor már nem rendelkezik azzal a vezetési képességgel, mellyel korábban a köznemesség.”

Itt kell megjegyezni, hogy Barankovics eltökélten küzdött a német fasiszta eszmék térhódítása ellen, és elítélte mindenféle „faji mítoszt”. Különösen károsnak ítélte a különböző antiszemita megnyilatkozásokat. A zsidóellenesség annál is inkább távol áll tőle, mivel 1937-ben feleségül vette a zsidó származású Stein Líviát. A magyarsághoz kötődést nem faji kérdésnek, hanem vállalásnak tekintette: „a magyarsághoz való tartozásnak és a teljes minden vonalon és minden határig érvényesülő egyenjogúságnak döntő ismérve sohasem lehet a tiszta magyar származás. Ezt... csak is két tényező határozhatja meg együttesen: a személyes magatartás és tradíció ereje, melynek külső ismérve a magyar sorsközösségnek több nemzedéken át való vállalása.”

A hercegprímás a beadványt véleményezésre az OMGE elnökéhez továbbította. A nagybirtokos érdekképviselet a javaslatot izgatásnak és felelőtlen ígéretesnek minősítve elérte 1930 májusában a klub leállítását.

A kevésbé sikeres kísérletek után az egyetemi tanulmányait felfüggesztő, házitanítósokból élő Barankovicsot a 30-as évek elején már azok között találjuk, akik pályájára, gondolkodására a legnagyobb hatást gyakorolták, illetve akik szerkesztői, politikai munkásságában társaivá váltak. Széchenyi György elnökletével **1931. május 17-én megalakult a Prohászka Ottokár Társaság**. Az alakuló ülésen Széchenyi György szólt a társaság létrejöttének okairól: „Az erőszakra támaszkodó társadalmi rétegekkel szemben Prohászkaival valljuk, hogy a magyar nép elmaradottsága és nyomorúsága rettetésen vád, mely a vezető osztályok mulasztását kiáltja világgá.” A Prohászka Ottokár Társaság **díszelnöke Shütz Antal teológus professzor**, Prohászka műveinek kiadója lett. **Társelnökké választották Szeffű Gyula** történész és **Horváth Sándor** dominikánus teológus egyetemi tanárokat. A vezetőség tagjai voltak még **Pintér József** lelkész, a **Katolikus Legényegylet vezetője**, **Grieger Miklós plébános**, **keresztényszocialista**, **legitimista képviselő**, **Tornyos Gyula** jezsuita, **Pethő Sándor** szerkesztő, újságíró, **Sík Sándor** piarista egyetemi tanár **Kelemen Illés** bencés tanár. **A főtitkári posztot töltötték be Mihelics Vid** szociálpolitikus, újságíró és **Oláh György**. **Titkárok: Aradi Zolt** és **Katona Jenő** pár hónap elteltével megindították a társaság szellemi-

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)

Béby-leányka-fűmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

Nem kívánok mást...

Kedves Olvasóink!

Önök tudják, hogy „fülünkhöz” jutott eseményekről szívesen beszámolunk, különösen ha az fiatalokról szól. Most is ezt tesszük, bár ezúttal nem kiemelkedő sportdiadalról lesz szó, hanem egy fiatal próbálkozásairól, **Balázs Zsolt** verseléséről.

Sokan, fiatal korunkban, - ki ne emlékezne rá? - verseltünk, vereseket írtunk, legtöbbször a titkokban imádott kislányhoz, mégsem lett belőlünk sem író, sem költő. Az élet könnyörtelen rohanása közben elfelejtődtek a szép emlékek.

Most mégis arra vállalkoztunk, hogy bemutassunk Önöknek egy fiatalembert, ha úgy tetszik nagy diákot, aki a Kner Imre gimnázium utolsó évfolyamát járja, reméljük, azt sikeres érettségivel fogja befejezni. Fiatal élete, bizony hányatott volt. Talán ezért is oly borongósak versei. Nem sokáig dédelgette a szülői ház. A szülők válása után sok helyen élt, éldegélt, hol itt, hol ott. Hol a Dunán édesapjával, - aki hajós - jó néhány külföldi úton, hol a nagymamánál. Jelenleg Városunkban él édesapja új családjával. Tanul s készül a „Nagy Életre!”

Levelében azt írja: "Nem kívánok mást, mint hogy olvassák el ezeket a kicsiny „érzelemfoszlányokat”, olvassák, értsék s velem együtt engem is."

Biztatást szeretnénk nyújtani e fiatal léleknek, ahogy Ady Endre is mondta önmagáról: „Szeretném magamat megmutatni, hogy látva lássanak, hogy látva lássanak."

Biztatás volt az is, amikor a „Fogalmazástanítás” c. lap „Béke” jeligéjű pályázatán országos első díjat nyert.

Íme az „érzelemfoszlányokból”:

CI.

Dallam

Az a dallam visszajár.
Újra, s újra megtalál.

A forró húr felidéz
mindent, mi a múltba néz.

Ekkor a köd fellebben
arcodról, és szememben
újra tiszta vagy, fehér,
akár a hajnali dér.

Őszinte minden strófa,
mintha mind hangod volna
csengő, lágy és zamatos,
pergő patak, szűz-habos.

Minden hangjegy: a szemed.
Minden szólam: a kezed.
Megsimítanak, ápolnak,
Zsongva körül táncolnak.

De a hangszer már letört.
Fakó sárga lett a zöld.
Régen kihűlt a katlan,
Nem maradt, csak a dallam...

Ám az vissza-visszajár,
újra, újra megtalál;
néhol fals, de mégis szép.
S megmarad, mint kép, emlék...

CIII.

A gitár

Én voltam, ki mindig zenél,
a hangszernek, s hangjának él.
Én, kinek rossz, rongy kalapját
koszos utcán messze rúgják.
Én, akinek aprót dobtál,
aztán később kikacagtál.
Én, akire Nem ragyogott
nap soha, de most más vagyok!

Én vagyok, ki Átölelhet,
én kapom a csókokat!
Enyém lettél,
S örömben Széttépem a húrokat!

CVI.

Baudelaire

Csitt! Ne szólj!
Én látom, hogy fáj!
Hallgass el!
Ne kiáltás még, várj!

Ostoba!
Ez tudatlan nép!
Hiszed, hogy Versed értenék?

Elmennek.
Talán súghatod
A titkod,
Halkan búghatod!

Értelek.
Tűlfeszít a kín.
Őrült vagy
Megfojtott a rím.

„Fájt neked.”
- így szól a bolond.
pedig csak
agy voltál és csont.!

Nem tudják
mások, hogy hörögsz,
tolladból
vércseppként csöpögsz!

„Örültél.”
- mondja egy tanár.
Oly gyönyört
Égben sem talál!

Holt költő.
Ennyi vagy, és kész!
Nem ember,
küzdő, és merész.

Csitt! Ne szólj!
Hulljon csak szét a lant!
Őrizek.
Békés lesz a hant!

Dalolj csak tovább Zsolt, ha lelked; s szíved így tudod kitárni. Dalolj csak tovább Zsolt, ha a „belső hang” készlet erre. Dalolj csak tovább Zsolt; ha „gitárod húrjai” megpattannak is! Hiszek abban, hogy egyszer majd ezek az érzelemfoszlányok hatalmas ívű költeményekké érnek.

Császár Ferenc

Sarokház

Csemege

Ct.: Tímár Vince

Partner üzlet- ház tagja

Kedves vásárlóink!
Termékeinkkel mindig
az Önök szolgálatában
állunk!

Folyamatosan
friss húsok

- ☞ akciós termékek
- ☞ kolbász hús minden mennyiségben
- ☞ cukrászsütemények
- ☞ tortarendelést felvesszünk

Blaha u.27. Tel.:386-691

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18 óráig
szombaton 6-tól 14 óráig
vasárnap 7-től 11 óráig.

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Idézzük vissza a bálványosi szabadegyetem utolsó napjait, amikor is a regionális bizottságpolitikai együttműködésről volt eszmecsere. Kiderült, hogy a megérkezett román politikusok egy román titkosszolgálati jelentés alapján Erdélyben léteznek olyan szélsőséges magyar csoportok, akik fenyegetik az ország biztonságát. Simicskó István nemzetbiztonsági politikai államtitkár szerint azonban a magyar titkosszolgálatnak erről nincs tudomása. A vitánapon felszólalt Dinu Zamfirescu liberális politikus Victor Babiuc volt hadügyminiszterrel ellentétben, úgy gondolja, hogy Magyarország igenis konzultált Romániával a státusz törvény elfogadását megelőzően, így Bukarest egyszerűen a félrevezetés eszközét alkalmazta, azt állítva, hogy elmaradt a konzultáció. Ezzel az volt a célja, hogy feszültséget keltsen a kapcsolatokban, elvonva a román közvélemény figyelmét a gazdasági nehézségekről. A liberális politikus nem látja, hogy a jogszabály miben sértené bármelyik román állampolgárt, illetve Románia érdekét.

*** **

Reménykednek, és talán megmaradnak

Ez a cikk címe a Magyar Nemzet augusztus 28. számának az erdélyi szórványság helyzetéről. Úgy gondoltuk, talán érdemes néhány mondatát ide idéznünk újságunk lapjaira is.

„... Az elmúlt évszázadban a Dél-Erdélyben, Maros mentén vagy az Érchegységben élő magyarság borzasztóan sokat szenvedett, egyes göröcsök még a rendszerváltás után tíz évvel is nagyon erősek – kommentálja az elmondottakat Baumann Ferenc, s azt is elmondja: ahol már elfogyott a magyar értelmiség, egyedüli tanítója, nevelője, pszichológusa a lelkész.... Gyulafehérvártól néhány kilométerre eső Maros-völgyi település tehetős iparos és szolgáltató magyarsága a meg-megújuló pusztítások és hungarocídiumok miatt gyakorlatilag a nullára csökkent. Ma az alacsony keménykötésű fiatal lelkipásztor eklézsiája tíz főből áll. Hozzá tartozik még néhány magyarjával Sárd és Boroskrakkó, ahol az Árpád-kori templomban legfeljebb a szélnek és az egernek tarthatna istentiszteletet, kihalt onnan az utolsó magyar is.“ Baumann Ferenc, aki öt évig volt lelkésze az Erdélyi érchegységben található Abrudbánya református gyülekezetének, a riport végén így vall: „Bele kellett törődnöm, hogy keresztelni nem fogok, lassan eltemetem a múlt századdal szinte egyidős embereket, akik a gyülekezet többségét alkotják. Nemesyszer gondoltam arra, hogy amikor eltemetem az utolsó magyart is, én szépen leoltom a villanyokat, bezárom a templomot, és vége lesz az abrudbányai magyarság hétszáz éves történelmének. Szerencsére ezekben az emberekben hihetetlen vitalitás van: a túlélés közösségi és egyéni parancsa valami elképesztő életerővel áldotta meg ezt a gyülekezetet, erős vár volt nekik minden időben az Isten.“

A szemelvényeket összeállította Császár Ferenc

A millenniumi záróünnepség margójára...

Véget ért a millenniumi év, ami 2000. januárjában kezdődött, és mintegy 20 hónapon át tartott. 2001. aug. 20.-ig. Minden település maga dönthette el, hogy hogyan ünnepli államiságunk ezer éves évfordulóját.

Felemelő érzés volt, és remélhetőleg sokan voltunk, akik hosszú hónapokon át örömmel figyeltük, és sokszor át is éltük az országban zajló méltó ünnepeket. Falvak, városok lakosságának sokasága lelt rá a hazáért, a közösségért végzett munka, szolgálat ízére. Minden település magáról is vallott azzal, ahogy megszervezte saját ünnepét.

Városunk millenniumi záró ünnepségének gondolata két helyi önkormányzati képviselőben fogalmazódott meg, amit felkarolt és kivitelezett egy civil szervezet. Az igen széleskörű összefogásnak szép példája volt városunk endrődi településén az augusztus 20-i ünnepség. Nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is támogatta a kezdeményezést a helyi és a megyei önkormányzat és szinte minden helyi vállalkozó. Köszönet mindenkinek, akit illet.

A nagy forróság ellenére a település apraja-nagyja igen nagy lélekszámban ott volt a szépen rendbe hozott ligetben, a sportpálya selymes gyepén, láthatóan mindenki jól érezte magát, örült annak, hogy együtt ünnepelhették a millenniumi év zárását, azt, hogy a XXI. század a jövő elkezdődött, ott és akkor, a délutáni újkenyér szenteléskor, és késő este, amikor mindenki az égre szegezte tekintetét, mert fenn az égen bál volt, szíporakozott a tűzijáték.

Ez az ünnepség alkalmat adott arra is, hogy a „Barátság Sportegyesületért” Alapítvány köszönetet mondjon azoknak, akik az elmúlt 10 évben rendkívül sokat tettek a helyi sport közösségért. Három személynek adott át oklevelet és emlékérmét az alapítvány kuratóriumának elnöke Fülöp Zoltán és az egyesület elnöke Szakálos Ernő. A kitüntetettek: Dobó Imre sok évtizedes sport tevékenységéért, az egyesület támogatásáért, Márton Gábor, aki elkészítette a Barátság SE 10 éves történetének kéziratát, az ünnepségen Gábor betegsége folytán felesége, Jolika vette át a kitüntetést. Kovács Lajos poszthumusz kitüntetését felesége Vilma asszony vette át. Ki ne emlékezne arra az éveken át tartó önfeláldozó támogatásra, mely vezetése alatt a klub legnagyobb diadalát érte az által, hogy labdarugó csapatunk bejutott az NB II. osztályba.

Az ünnepség szervezői és támogatói jól eső érzéssel tapasztalhattuk meg, hogy munkánk gyümölcse a helyi kis közösségünk boldog, önfeledt ünneplése volt. A millenniumi záró ünnepségünk bizonyította, hogy az a közösség, amelyik magáénak érzi az ünnepet, az önmagát is ünnepli, és amit a közösségért tesz az ember, azt önmagáért is teszi, így vált ez az augusztus 20.-diki ünnepség sokunk marandó örömmünnepevé, és így válik reménnyé az emlékezet.

Császárné Gyuricza Éva

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1.a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kivánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

Tanévnyitó gondolatok - 2001/2002.

Gyors szárnyakon suhant el a nyár. A diákoknak túl gyorsan is.

2001. augusztus 28-án már fél 5-kor jókedvű zsbongástól volt hangos iskolánk aulája. Szülők, vendégek, gyermekek örültek a találkozásnak, - a jóleső várakozás örömeivel tekintettek az új feladatok elé.

A nyári élmények még frissek. Bőrükön még a Balaton barnasága. Iskolánk tanulóinak egy része az idén is Fonyódligeten, a szokott táborhelyünkön töltött egy élményekben gazdag hetet. Lesz mire emlékezni egész évben.

A kialakult hagyományok szerint, pontosan 5 órakor megkondult a kisharang - immár hetedik alka-

lommal munkára, tanulásra szólítva az iskola lakóit.

Visszatekintve a kezdetekre - a hét év elszállt, mint egy pillanat. A kis alapítók, az első lakók - nyurga kamaszokká serdültek - tudásban, emberségben, sokat gyarapodtak. És jöttek utánuk az évek során a többiek. Jelenlegi létszámunk: 194 fő. Hat napközis csoportba mindenkit fel tudunk venni.

Az eltelt évek útja sok munkával, gondnal, megpróbáltatással - de sok-sok örömmel is volt kikövezeve.

Az iskola születésétől kezdve végigkísérte eddigi munkánkat nemzetünk ezeréves múltjának emléke. Ahogy nőttek gyermekeink, úgy ismerkedtek meg a küzdelmes századok dicső tetteivel. Büszkéek rá, hogy a millennium éveiben itt tanulhattak. Maradandó, biztos tudást - igaz emberséget szeretnénk nyújtani. A keresztény értékek, a keresztény hit és tiszta erkölcs alapjain állva talán sikerül olyan emberekké nevelni őket, hogy méltók legyenek őseikhez és megállják helyüket a jövőben - és az elkövetkezendő évezredben is éljen, virágozzon a magyarság, a haza.

Munkánkhoz a személyi és tárgyi feltételek biztosítottak. Iskolánk jól felszerelt, szép, esztétikus. Méltán érzik tanulóink második otthonuknak. Képzett tanítók, szaktanárok biztosítják a színvonalas nevelést, oktatást. Munkánk csak akkor lesz teljes, ha a gyermek is akar dolgozni - és a szülői ház is segítő partner. Köszönjük a szülők eddigi támogatását és kérjük, hogy ezután is legyenek az iskola és gyermekeik segítői: türelemmel, szeretettel, következetességgel.

Reméljük ebben a tanévben is mindenki szorgalmasan tanul,

megtartja, illetve javít jegyein és öregbíti az iskola jó hírnevét, mert az elmúlt években sok szép eredmény született: tanulmányi munka, versenyek, rajzpályázatok, sport, vers, prózamondás, stb. területén. Négy év tanulmányi munkájából egy

statisztikában kiemeltük a legnehezebb tantárgyakat (matematika, magyar nyelv és irodalom, környezetismeret, idegen nyelv) és kigyűjtöttük, összehasonlítottuk az eredményeket, 3,4 és 3,8 között változtak az átlagok minden tantárgyból. Nem rossz teljesítmény - sok-sok munka, gyakorlás van mögötte. Reméljük az elkövetkező években is hasonló, vagy jobb eredménnyel büszkélkedhetnek tanulóink.

Külön szeretettel köszöntjük iskolánk új elsőszeit. Kívánjuk, érezzék közöttünk jól magukat és igyekezzenek úgy dolgozni, hogy büszkéek lehessünk rájuk. Szeressék iskolájukat, nevelőiket, szüleiket - az embereket, a természetet.

Hinni kell a szeretet erejében! Higgyük el, hogy tudunk egymás számára fény, napsugár lenni! - És fogadjuk el ezt a szeretetet.

Mottóink ebben a tanévben is az, ami az induláskor volt:

„Iskolánk olyan mécses legyen, amiből az olaj soha nem fogy ki!

Ezt a mécseset nem azért gyűjtjük meg, hogy a láda alá dugjuk,
- hanem magasra téve minél messzebb világítson.”

Kiss Pál
mb. ig.

Kirándulás Dabasra

ott láttam az örök élményem marad.

Sándor és családja sokak részére nem ismeretlen városunkban. Hiszen Sándor az Új Élet Tsz-ben kezdte életpályáját, mint gyakornok. Majd Szeghalom, Békéscsaba volt a folytatás. Békéscsabán már háztáji kertjében „maszekoskodott” a liliomokkal. Ma már 15 fajta liliomot termel és forgalmaz. Mivel Békéscsabáról a szállítás a nagy távolság miatt igen költséges és fárasztó volt, ezért a piacra jutás is nehézségekbe ütközött, így kapóra jött Dabason egy fóliasátor eladása. Így indult el az a nagyüzem, ami ma látható.

Dr. Eke Sándor és családja megvalósította mindazt, amit a közgazdaságtan előír egy vállalkozás feltételeként. Lépésről lépésre, fáradtságot nem ismerve szaktudásával egyesítette vágyai álmát. Nem akart gyorsan meggazdagodni. Családi vállalkozást hozott létre. Tudását, melyet az agrártudományi egyetemen szerzett, a virágok hazájában, Hollandiában gazdagította. Évről évre több fóliasátort vett, vagy bérelt, ez által termelése fokozódott. Végül a tudás, a kitartó munka és leleményesség árán eljutott oda, hogy ma egy majdnem két hektáron üvegházakat épített fel, melyeket Németországban szerzett, melyek képeimen is láthatók. Ma már nem kell hajnalok-hajnalán útra kelni, hogy bejusson a piacra, mert vásárlói helybe jönnek és viszik nemcsak hazánkba, de a környező országokba a sok-sok rakomány virágot.

Sándor, családján kívül 15 alkalmazottal dolgozik. Az évi forgalmát nem írhatom le, mert nincs rá felhatalmazásom.

A liliomok, amelyeket nem virággal, hanem bimbóval szednek, és szállítanak egyediek, védettek. Sándor szaktudása és fantáziája hozza létre azokat, az emberek gyönyörködésére és otthonaik díszítésére. A búcsúzóul kapott virágokat a templomban, vagy éppen szereteteink temetésén láttuk viszont. Fényké-

peim talán segítenek majd elképzelni mindazt, amit leír-

Ez úton köszönöm meg a Kertbarátok Köre nevében az Eke családnak szeretetteljes

vendéglátását és a gyönyörű liliomcsokrokat, amelyet mind a 42 látogató kapott. Szívvel kívánjuk, hogy ez a csoda folytatódjon nemzedékeken keresztül.

Vaszkó András

Nem interjút, nem is útleírást akartam papírra vetni, csupán mag akarom osztani kedves Olvasóval, amit egy dabasi kirándulás alkalmával láttam, tapasztaltam, ami emlékezetessé tette számomra, számunkra a látottakat.

A Gyomaendrődi Kertbarátok hívtak erre a kirándulásra, mondván, hogy úti cél egy dabasi kertészet. Elfogadtam a meghívást, bár különösképpen nem keltette fel érdeklődésemet ez az úti cél. Egészen addig, míg oda nem értem!

Dr. Eke Sándor virágkeresete volt az út vége. S amit

Mária néni meséi

Gombóc és Gömböc, a két kiskutyya

Volt egyszer egy kislány, meg két kiskutyus. A kislányt Palkónak, az egyik kutyust Gombócnak, a másikat Gömböcnek hívták.

Egyszer Gombóc elszundikált, azt álmodta éhes. No fel is nyitotta szemét azon nyomban. Gurult kettőt, bukfcenezett hármat és máris rága a cipőfűzőt kis gazdája cipőjén.

- Hát te mit csinálankodsz? - kérdezte haragosan Palkó.

- Nem csinálankodom, vau-vau vak-vak, csak éhes vagyok, - vakkantolt Gombóc.

- Lusta szolga éhes marad. Gurulj innen, szégyeld magad!

Elsomfordált Gombóc, mi tagadás, jobban szeret lustálkodni, mint cicákra rámorogni.

Am Gömböc is azt álmodta a bodzafa alatt, hogy ő is éhes.

- Vau, vau, édes gazdám, ehetném, meg ihatnám!

No, ettől gurult méregre Palkó: - Kenderkötél, kócmadzag, hát a párnád hol hagytad? Csak heverték lustálkodtok, csontot tőlem nem is kaptok! Vigyáztál-e a kakasra, hogy el ne csípegesse a magot a pityergő csibéktől? Ugye nem!

Nagyot sóhajtott Gömböc, és bebújt ő is a Gombóc mellé, a cédrusbokor alá. Ott keseregtek egészen délutánig. És, hogy Palkó még akkor sem csörrentette meg előttük a csontostálat, nagyot gondolt a két kis szőrpamacs:

- vau, vau, elmegyünk világgá, rázta meg magát Gombóc

- igazad van! Gurult mellé Gömböc.

El is indultak nyomban. Mentek, mendegéltek, kocogtak a poros úton, hát egyszer csak látják ám, hogy az út kétfelé ágazik.

- Vau, no most hová, merre? - hökkent meg Gombóc.

- Menjünk balra! Ajánlotta Gömböc.

-Csak azért is jobbra! - Csak azért is balra!

- Én vagyok az öregebb! - borzolta fel bundáját Gömböc. - De én

vagyok az okosabb! - húzta ki magát Gömböc.

- Ezt mered nekem mondani? - vicsořitotta ki éles kis kásafogát Gömböc, és nekiugrott Gömböcnek. Hanem azt sem kellett féltetni. Fel emelte kis mancsát, és úgy fültövön teremtette a gömbölyű testvérkéjét, hogy az csak úgy bukfcenezett a szállongó porban. Gurultak, görögtek, forogtak, pörögtek, végül úgy összegabalyodtak, hogy Gombóc a saját farkát harapta, mert azt hitte, hogy Gömböc. Gömböc meg a saját bundáját rángatta egyre dühösebben. Hengergették, gurították egymást, hát egyszer csak, zszsz, mind a ketten belepottyantak a Fürge patakba. Ott éppen ollóját köszörülte Rák Rudi. Hej rettentő haragra gerjedt, mikor a kis mihaszna a fejére pottyant. Jól belecsípett Gombóc nadrágjába, el sem akarta eresztetni többé. Kiugrott szegény kis világjáró kutyus a partra, és nyűszítve forgott maga körül. Hanem, kergette a rákot, ott ragadt az a farka tövében. No, kacagott erre Gömböc akkorát, amúgy kutyamódra, hogy csak úgy bukdácsoltak a hullámok ijedtükben tőle! Hanem rosszul tette, mert éppen a talpa alatt szundikált Pióca Pista, és éppen akkor ébresztette fel a kutyakacagás, mikor a legszebbet álmodta. Bele is ragadt Gömböc zoknijába, és rázhatta a lábát a megszeppent kis kárörvendő, bizony, az csak ott maradt. S ha még csak ennyi! lett volna a baj! De éppen ott bogarászott a szomszéd cicája, meg a tarajos kakas, és jól kinevették őket.

- Ó, te csacska buta macska! - borzolta fel bundáját Gömböc. - Hát nem tudod, hogy éppen miattad mentem világgá? - és úgy megker-

gette a miákoló egérpusztítót, hogy még a rák is jobbnak látta, ha elmarad a guruló kis mérges zsáktól.

No, Gömböc se volt rest. Akkorát ugrott a kakas felé, hogy az ijedtében majd elhagyta a sarkantyút piros csizmájáról. Megszeppent ettől Pióca Pista is, és gyorsan visszacsusszant a patak vizébe. Az ilyen haragos kutyustól jobb távol maradni.

Meghallotta ezt az éktelen lármát Palkó. Kinézett a kacsalábon forgón csirkeólpadlásról, ahol éppen egy hétféjű legyet csapat agyon egyetlen suhintással.

- No ez derék! - bölintott, amikor meglátta, hogy serénykedik a kis vakarcs kutyus. - Látom többé nem helyéltek, enni kaptok, hogyha kértek. - simogatta meg azótt bundájukat.

A kutyusok kértek is, kaptak is. Kisgazdájuk telerakta a csontos tálat ropogós csontocskákkal, teleöntötte a kis vályút friss tejjel. Ő maga is kezébe kapott egy körülkaraj lekváros kenyereit, és olyan lazit csaptak, hogy még a harmadik szomszédból is oda-szaladtak a legyek a finom illatra.

Volt itt dínom-dánom, ha eszünk se bánom! Tücsök volt a primás, dongó a nagybögös, szelgyerekék jártak pergő-forgó táncot, míg megjött az este. Ki-ki megkereste kicsi ágját, vackát, jóéjszakát mondtak a sunyikéjú holdnak, és aludtak, mint a tej, egészen reggelig.

Egy tündérszunnyog ott zümmögött a fülüknel, és zúgott nekik gyönyörű szép álmot. Ha jók lesztek, hozzátok is elmegy, s nektek is mesél majd szépeket.

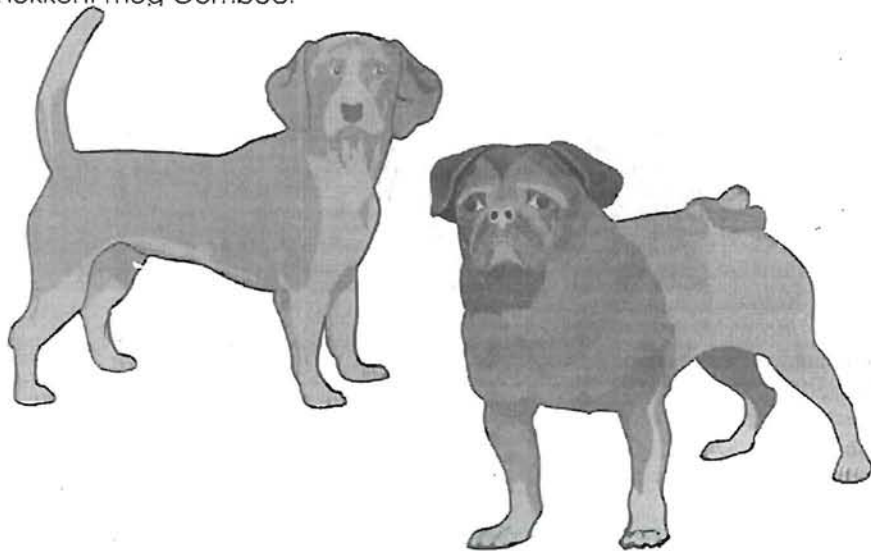
TARKA LEPKE

Szél kergeti a szellőt,
Szellő a szelecskét,
Szelecske meg kerget egy
Tiri-tarka lepke.
Tiri-tarka lepke
Hószínű virágon
Lebegteti szárnyát már egy
Jázminbokorágon,
Hószínű virágon,
Tiri-tarka kicsi lepke
Legszebb a világon!

BESZÉLGETŐ VIRÁGOK

Két kis virág beszélget
Halkan, halkan,
Hangjuk elvész a kerti
Zajban, zajban.
Rigó fűtyent, pacsirta
Röppen, röppen,
Hajló fűszál hegyére
Harmat csöppen.
Giling-galang harang szól
Messze, messze,
Nem ügyel a két virág
Semmi neszre.
Bólogatnak, susognak
Halkan, halkan,
Értik egymást úgyis, ha
Zaj van, zaj van.

A mesét és a verseket írta:
Iványi Mária

Forradalmi oldal

Illatos mezők

II. Diplomával a kezemben...

1956 az utolsó egyetemi évben ért bennünket, azonnal tudtuk, hogy sormetszet az életünkben. Mostantól lakásunk lesz, nem fogunk koplalni, eljutunk messzire, Pozsonyig, Bécsig, Párizsig, Londonig, eredetiben látjuk Bruegelt, az angolról kiderül, hogy nem halott nyelv, nem az iskolapad gyötrelme, beszélni lehet – beszélni angolul, magyarul szabadon beszélni, megbukik a hazug kormány, megbukik a hazugság! Csak behunyom a szemem, és ma is ott meletelek október 23-án a tétova, a meglepett, a reménykedő többiekkel, és kiabálunk reménykedve, hatalmas kórus, és pórusaimban érzem a tömeget, ahogy se azelőtt, se azóta. Elég, ha behunyom a szemem, minden reménység ott van. Nem lesz többé hazug kormány, vagy ha lesz, az első pillanatban felismerjük, minden hazugságot felismerünk. Micsoda áradat, négy egész napig. Nem föltétlenül kell szépleleknek lenni ahhoz, hogy az ember a felkelés első négy napját őrizze az emlékezetében, a jószándékot, a feliratokat a kirakatokban, hogy „magyar ember nem zabrált”, és nem is zabrált, négy napig, és nem kell sterilizálni az emlékezést ahhoz, hogy az ember jobban szeresse azt a négy napot az utána következőknél, amikor jobbról-balról támadták a kormányt, amely végre nem hazudik, és eluralgott a városban a „ki lőtt először” dilemmája, az utcasarkon lincseltek, egy amerikai rendező filmre vette a lámpavasat a holttessel – ott hallottam először angol szót az iskolapadon kívül –, és mindenki a francia forradalomra hivatkozott, ahelyett, hogy a szabadság részegítő erejére hivatkozott volna, a gyűlöletig részegítő erőre, és mindenki egy szót várt, és beszélt az elfogott miniszterelnök, a leendő pártvezér, beszélt Mindszenty hercegprímás és a Szabad Európa Rádió, hogy „tartsatok ki”, de azt a szót, amit vártunk, senki nem mondta ki, és nem is lehetett, és a jövő csak annyi volt, hogy felismertük ami történik. Se lakás, se munka, se London, se Bruegel. De nekünk többé nem lehet hazudni.

Azon a negyedik napon, október 26-án lett Zoltán harmincéves.

Három hónap volt az utolsó félévünk, három hónap alatt befejeztük az egyetemét. Marxizmus helyett logikából szigorlatoztunk a börtönből szabadult Szalai professzornál, most jöttek jól Márki tanár úr szillogizmusa. A tanulmányi osztály kiszórta a káderlapokat – a titkos jelentéseket, amik végig kísérték a napjainkat -, kis, vacak, kockás füzetlapok, az egyiket ezt találtam: „Vekerdi ő hozta fel!” Vagyis azt, hogy angol szakra iratkozhattam be, annak köszönhettem, hogy a Vekerdi Róza nevű kedves kis parasztlánynak, kivel a mezőgazdasági szaktanfolyamon számígtattam a lovak vizeletének fajsúlyát, feljavult a tanulmányi átlaga.

Elképzelhetetlen világ volt.

Diplomával a kezemben ott álltam az egyetem előtt, fel is út, le is út. Zoltán állást kapott a Rádiónál, én hiába kilincseltem, mindenütt felrögték az október 23-i tüntetést, holott az egyetemről a forradalmi bizottság tagjai is rég elhelyezkedtek már. Álltam az egyetem előtt, kitűnő diplomával, angol-magyar szakos tanár. Aztán késő ősszel Kéry László, a világitrodalmi tanszék adjunktusa szólt valakinek a Fővárosi Tanácsnál, egyszersmind vállalta a felelősséget, így volt: vállalta értem a felelősséget, s az illető közölte, van állás, de csak Újpesten, megosztva három iskolában, és elsősorban földrajzot, egészségtant, fizikát, kémiát kell tanítani, tíz-tizenkét éveseknek. Jó korosztály, válaszoltam, és nem akarok a Belvárosba kerülni, elképzeltetett káderyerekek közé.

Újpesten senki sem volt elkényeztetve. Egy évig gyötörtem térképpel-csontvázal-lombikkal, mire az egyik iskolában – lányiskolában – meggyökeredeztem, s a tárgyaimat taníthattam – angolt „rendkívüli” tárgyként, ahogy a katolikus tisztelendő úr a hittant, hatodik órában. De nem az óráktól voltak fáradtak a gyerekek. Két-há-

rom évvel a háború után született ez a nemzedék; kövér gyerekekre nem is emlékszem az osztályból. Amikor 1958-ban osztályfőnöke lettem az ötödik bének, még fél kézzel elértük egymás élményeit, a gyerekek meg én. Ha valami hirtelen zajra valaki összerendezte, senki sem csodálkozott. Ha a padból kilógott egy eldobott kiflivég, s én kiabáltam, mindenki értette.

Az egész osztályra emlékszem, az egész ötödik bére, ahogy ott áll a három pad sor az orrom előtt. Középen az első sorban Dobai és Hübner, jobb oldalt, elől Fábrián Lujzi, balról Wittmann, a második padban, a katedrával szemben Kárpáti, az ajtónál Koltai. Fel-alá járok a padok és a katedra között, Hübner rajzol, Dobai a kezem járását utánozza, Fábrián Lujzi hátrafordul, kapkodja a fejét, fölnevet, Wittmann unatkozik, Koltai álmodva kíséri a szavaimat, Kárpáttal mindig össze lehet nézni. Néhány hónap, és már tudom, hogy Apáti a nővére, Bindert a dédnagyanyja neveli, Draskóczi verekszik, Fábrián Mari falusi, nem bír átszokni a városra, Grünfeldék nyolcan laknak egy szobában, Jancz összerázkódik, ha felszólítják, Kollár aztán született, hogy anyja a vonatról árokba zuhant, holttettek közé, Major édesapja külföldön él és „kastélya van”, Mokány sohasem arra felel, amit kérdezek, szülei elváltak, Stroch apró termetű és gyenge, és rendszeresen veri az osztály, és ő beáruja a verekedőket.

Huszonöt éves vagyok, és egészséges, művelt embereket akarok az ötödik bébe. Hajnaltól estig kinn élek Újpesten, s amennyit bírok, együtt vagyok az osztállyal. Középről nézem az arcokat, hallgatom a hangokat; többnyire elveszem a szünetet. Beszélek. Elviszem az ötödik bét kirándulni, mindig ugyanoda, a pomázi kőhegyre. Játsszunk; folytatásos játékokat. A magyar órákon a János vítezt is folytatásos játékok. Mindenkinél van külön stilsztika füzet, beírja a jelzőt, a hasonlatot, a metaforát. A bukott tanulók is elhozzák az órára a stilsztika füzetet. Osztályfőnöki óráimon „titkos levelekre” válaszolok; a legtöbb „titkos levelet” ők írják, a bukott tanulók, megismerem az írásukat. Senkit nem leplezek le. „Ágnes néni mikor tetszik férjhez menni.” „Minden nőnek meg van a menstruáció-ja!” „Mi lesz a Hübner 50 Forintjával?” „Ágnes néni én nem tudom, hogy miért nem szeretnek engem osztálytársaim. Pedig erről már beszélgettünk Ágnes nénivel. De még mindig olyan egyedül érzem magam. Nem tudom de talán azért mert kicsit durva vagyok? De utána bocsánatot kérek tőlük, az azt jelenti, hogy ne haragudjon. De ő akkor sem bocsát meg nekem. És ha valamit kérek tőlük soha semmit nem adnak nem tudom hogy miért. Ha valami elveszik rögtön én senki más meg stb. Nagyon megkérem Ágnes néni ha tud segítsen rajtam. Tessék velük beszélgetni. Előre is köszönöm.” A kérdésekre könnyű válaszolni, egyenesen, az arcokba nézve, de „a Hübner 50 Forintja” ott feszül a levegőben. A pénzt ellopták, az osztály Grünfeldet gyanúsítja, „tessek velük beszélgetni” és a tombolás összedetett forintok nem csitítják az osztály földült igazságérzetét – de a bűnbakkepzéshez nem járulok hozzá. Beszélek, a „né lopj” törvényéről beszéltek, az osztály fele nem tudja mi a magántulajdon. Grünfeld sebzett kutyaszemmel néz az utolsóelőtti padból, az osztály nem tudja, mit jelent nyolcgyerekes cigány asszony második gyerekének lenni, zsidó nevelő apával, én sem tudom. Annyi előrehaladást bírok felmutatni ebben a dologban, hogy ezt a kifejezést: „cigány asszony”, két szóba írom, a „norvég asszony”, „magyar ember” mintájára. De az ötödik bé nem sejt, hogy a „Mi lesz a Hübner 50 Forintjával!” életem egyik legnehezebb kérdése marad.

GÉRGELY ÁGNES

THERM U X
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók. Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Izós ízek

szeptember

Parasztos egytálétel

80 dkg kicsontozott pulyka felsőcomb, 1 vöröshagyma, 1 babérlevél, 2 szem szegfűszeg, 5-6 dl víz, fél teáskanál só 2 sárgarépa, 2 szál póréhagyma, 1 dl tejszín, 2 evőkanál frissen reszelt toma.

A húst megmossuk és leszárítjuk. A hagymát megtisztítjuk, és a babérlevelet a szegfűszeggel rátűzzük. A vizet felforraljuk, beletesszük a sót, a hagymát, a húst és 45 percig főzzük.

Az első 20 percben leszedegetjük a tetején képződő habot. A sárgarépát megtisztítjuk megmossuk, vastag karikákra aprítjuk. A póréhagymát gyökerétől és zöld leveleitől megszabadítjuk, hosszában félbevágjuk, megmossuk, és két cm hosszú darabkákra vágjuk. Hús perc eltelté után az előkészített zöldségeket a húshoz adjuk. Fedő alatt, lassú tűzön főzzük. A tejszínt félkemény habbá verjük, és összeforgatjuk a reszelt tormával. A hagymát eltávolítjuk, a húst egy tálba rakjuk a zöldségekkel együtt. Tejszínes tormával és rozsenyérrel tálaljuk.

Seidl Ambrus

NÉPI MONDÁSOK AZ IDŐJÁRÁSRÓL

szeptember

- 8-án Kisasszony hajtja a fecskéket
21-én Ha Máté napján tiszta az idő esztendőre sok bor lesz
22-én Móric napi derűtség szeles tél
29-én A Mihály napi dörgés jó ősz, de hosszú tél

Civil szervezetek támogatása

A Magyar Kormány és az Európai Unió egyaránt fontos szerepet szán a civil szervezeteknek. A társadalom mind több területén szerveződnek a tenni akaró, a helyi közösségért felelősséget vállaló emberek. Támogatásukra a Magyar Országgyűlés 1991. óta biztosít forrást. A forráshoz pályázat útján lehet jutni. A FIDESZ továbbra is azt tartaná jónak, ha a helyi kisugárással rendelkező civil szervezetek is működési támogatáshoz juthatnának a pályázat által. Fontosnak tartja továbbra azt is, hogy a Budapestre és vidékre érkező sikeres pályázatok aránya 60%-40%-os arányt mutasson, szemben az előző ciklusban tapasztalt 8%-20%-al.

Jelentős változás, hogy az idei évtől a személyi jövedelemadó egy százalékának azon része, amely valamilyen oknál fogva nem jutott el a címzettekhez, pályázat útján elnyerhető lesz a civil szervezetek számára. Ez a második pillér körülbelül 200 millió forint nagyságú bővülést jelent. A jogi lehetőséget a FIDESZ országgyűlési képviselőcsoportja által kidolgozott javaslat adja.

Azok a működő civil szervezetek, amelyek nem ismerik e lehetőségeket, soron kívül jelentkezzenek, mert a pályázat beadásának határideje szeptember 21.

Jelentkezni lehet 06 30 2973571 sz. telefonon, vagy személyesen Damjanich u. 15-ben.

Az alábbiakban tájékoztatást adunk az Országgyűlés által civil szervezeteknek juttatott támogatási keret alakulásáról, és a támogatott szervezetek számának változásáról:

évszám	összes támogatás (ezer Ft.)	támogatott szervezetek száma	változás az előző évhez képest (ezer Ft.)
1991	400.000	172	
1992	426.000	291	+ 26.000
1993	411.000	368	-15.000
1994	429.000	389	+18.000
1995	400.000	519	-29.000
1996	390.000	548	-10.000
1997	258.500	540	-131.500
1998	291.100	600	+32.600
1999	315.504	661	+24.404
2000	348.100	1111	+32.596
2001	348.100	1611	

Császárné Gyuricza Éva.

**NŐI CIPŐT
A GYÁRTÓTÓL!**

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

**GELLAI LÁSZLÓ
CIPŐGYÁRTÓ**

GYOMAENDRŐD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

A TURUL CIPŐ KFT

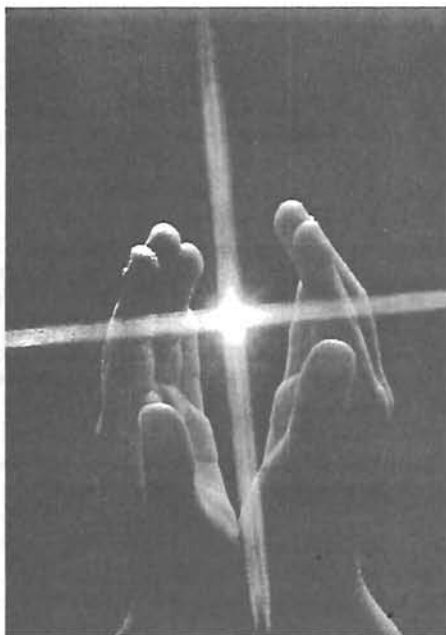

Felvételre keres varrónőket, cipőfelsőrész-készítőket és cipőgyártókat gyomaendrődi, dévaványai és kamuti telephelyeire, tartós munkára, jó kereseti lehetőséggel.

Videkről bejárást térítjük, vagy megoldjuk.

Érdeklődni lehet: 66 386-251 telefonon Oláh Ferencnél

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben éltek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BALOGH ELEK, aki Zrínyi M. u. 49/1 sz. alatt élt, augusztus 3-án 70 éves korában elhunyt. Gyászolja a családja.

BOLEHOVSZKY LÁSZLÓ, aki a Jókai u. 34-ben lakott, augusztus 19-én 78 éves korában hosszas betegség után elköltözött az élők sorából. Gyászolja családja.

HÉGEDÜS TIBOR, aki a Szabadság u.4/1-ben lakott július 31-én 60 éves korában váratlanul elköltözött az élők sorából. Családja gyászolja.

KAKATI LAJOSNÉ ARANYI MAGDOLNA, aki a Somogyi u. 5. sz. alatt lakott, augusztus 14-én 54 éves korában váratlanul elhunyt. Családja gyászolja.

KISS IMRE, aki Orgona u. 15. sz. alatt élt, augusztus 3-án 52 éves korában váratlanul megtért teremtő Urához. Gyászolják: felsége és fia, a rokonság és az ismerősök.

KISS MIHÁLYNÉ DERECSKEI RÓZA, aki Budai Nagy Antal utca 36-ban élt, augusztus 4-én 89 éves korában hosszas betegség után befejezte földi pályafutását. Gyászolják: családja, a rokonság és az ismerősök.

KOVÁCS SÁNDORNÉ GONDA ILONA, aki a Jókai utca 31/1. sz. alatt élt, augusztus 13-án 95 éves korában befejezte földi pályáját. Gyászolja családja.

KOVÁCS GYULA, aki a Vízműsor 16. sz.-ban lakott, augusztus 19-én 73 éves korában elhunyt. Gyászolja családja.

NÁDASDI VINCÉNÉ TIMÁR MARGIT, augusztus 10-én 65 éves korában váratlanul az Örökkévalóságba költözött. Gyászolják: fia és családja, a rokonság és az ismerősök.

TÓTH ISTVÁN, aki a Balassi utca 31. sz. alatt élt, augusztus 1-én 79 éves korában hosszú szenvedés után elköltözött az élők sorából. Családja gyászolja.

UGRIN IMRE, amerikai építész, aki a Temető utca 3. sz. alatt született 1931. július 29-én, életének 70-ik évében augusztus 21-én az USA Connecticut államának Gaylord nevű szanatóriumában hosszas betegség után meghalt. Gyászolják: felesége Dal, fiai Sean, Craig és családjuk, bátyja László és családja, és a Magyarországon élő testvérei: Erzsébet, Gáspár István, Béla, Magdolna és családjuk. Imre hamvait későbbiekben Endrődre hozzák a Szarvasvégi temetőbe helyezik örök nyugalomra.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

SPORT

A Gyomaendrődi VSE bajnoki mérkőzéseinek tudósítása

VIII. 12. Szentés – Gyomaendrődi VSE 2:0

Az első félidő még 0:0-val ért véget. A szentesi csapat a második félidőre felőrölte a VSE csapatának akaratát. Ehhez kellett Hanyecz kapus bakija, aki elnézett egy lövést; keze és a lába között került a labda a hálóba. Az eredmény ellenére egyenlő erők küzdelme volt

VIII. 18. Gyomaendrődi VSE – Békési FC 1:4

A 250 fős hazai publikum megérezte, hogy jó meccsre lesz kilátása. Az első félidőben ez be is igazolódott, az eredmény 0:1. A második félidőben a veszekedések, sértődések egyéni hibák miatt elbukott a GYSE. Némi vigasz volt Tímár hatalmas gólja.

VIII. 25. Jamina SE – Gyomaendrődi VSE 0:2.

A mindenáron pontot vagy pontokat akaró GYSE hatalmas akarattal vetette magát a küzdelembe. Ez meg is látszott mindkét félidőben. Bakos a tizenharmadik percben remek felismeréssel 45 méterről lőtt a felső sarokba a kint álló kapus fölött. Az első félidő 0:1- el végződött. A gól után támadott a Jamina, de a Bélteki vezetete védelem remekül zárt. A kilenc-

venkettedik percben remek kontratámadás révén Kovács vágta a hálóba a labdát. Így lett a végeredmény 0:2.

A Gyomaendrődi VSE Békéscsabán megmutatta erejét. Főleg akaratban és csapatszellemben múlta felül ellenfelét. Csakis ez a mentalitás vezethet a jövőben is eredményre.

A GYSE általában így áll fel: Hanyecz J. – Tímár, Kondacs, Dinya – Kovács, Sólyom, Bélteki, Hidvégi, Illyés, -Feuwereker, Bakos, (Tóth).

Szóhoz jutott még: Katona, Csikós, Farkasinszki.

Edző: Plástyik János.

Tudósított: Feuerwerker Béla

NB III. Alföldi csoport mérkőzései (helyi vonatkozású mérkőzései)

Gyomaendrődi VSE -Hódmezővásárhelyi FC	szepetember 1. 16.30
RákocziFalva VLCSE - Gyomaendrődi VSE	szepetember 9. 16.30
Gyomaendrődi VSE -Csongrádi FC	szepetember 15.16.00
Dömsöd - Gyomaendrődi VSE	szepetember 23.16.00
Gyomaendrődi VSE -Algyői SK	szepetember 29.16.00
Kalocsa FC - Gyomaendrődi VSE	október 7. 15.00
Kiskőrös FC - Gyomaendrődi VSE	október 14. 15.00
Gyomaendrődi VSE -Örkény SE	október 21. 14.00
Izsáki Sárfehé SE - Gyomaendrődi VSE	október 28. 13.30
Gyomaendrődi VSE - Kondorosi TE	november 3. 13.00

A KERTBARÁT KÖR ÜZENI...

Látogatás Szujó Antal kertbarát-köri tagnál

Üres már a fecskéfészek

Itt az ereszhéj alatt,
Üres már a gólyafészek
Tetejében a kéménynek...
Vándor népe ott halad,

Ott a messzeség homályin,
Ott az égnek magasán.
Látom még, mint kis felhőket,
Vagy már nem is látom őket?
Csak úgy képzelem talán.

Elröpülnek, elröpültek
Tavaszs nyár vendégei,
És őket már nemsokára
A kertek s mezők virága
S a fák lombja követi.

Részlet Petőfi Sándor „Ősz elején” c. költeményéből

Amikor Szujó Antal barátom látogatására készültem, eszembe jutottak Veres Péternek 1968 őszén írott „Szülőházam” című könyvéből e sorok:

„A fekete föld... Ez a biztos föld... Ha ebben üresen látsz egy talpalatnyit, ültess oda egy gyümölcs-

fát...és néhány év múlva gyümölcsöt szedhetsz róla...Csak jó volna hát végre, ha minden földdarabka mellett ott volna az az ember, aki azt az egy fát elültetné.”

Július 19 volt, amikor Szujó Antal Orgona utcai lakásához értem azzal a nem titkolt szándékkal, hogy megláthassam kertjét, melyről oly sok jót hallottam. Az Orgona utca a Sugár út vége felé

a Rideg városnak nevezett területen van. Aki nem járt még erre, annak elmondanám, hogy nevével ellentétben a csend, a béke, a virágillatú friss jó levegő szigete ez a „városrész”. Rendezett porták, kertek hona, ahova 46 évesen érkezett Antal barátom. Akkor 1970-et írtak.

A terület lapos volt, ezért első dolga volt, hogy feltöltse, előtte azonban a talajt mélyen fellazította. Mintegy 400 négyszögölön építette fel házát, majd az alsóépületet, alatta mennyezetig csempezett pincével, a jóság tartására is alkalmas, gazdasági udvarral. A fennmaradt területen alakította ki virágos, zöldséges, szőlő és végül gyümölcsös ültetvényeit. Beszélgetésünk során elmondta, hogy régi álma volt, mely végre megvalósult, egy új, korszerű, kényelmes ház, lakás megépítése, a hozzátartozó zöldség és gyümölcskultúrával való beépítése. Ugyanis vallja, hogy a kerti munka frissít, szórakoztat, élénkíti a gondolkodást, élményt nyújt a kertészkedő számára. „Házikert nélkül az életem – mondotta – már régóta sivárnak, talán fogyatékosnak érezném. A zöldséges területet feleségem gondolja. 1971-ben telepített szőlő és a gyümölcsös az én feladatom.”

Ültetett fajtái: osztrák oportó, Mathiász Jánosné, Glória, othelló, bánáti rizling, Pannónia kincse, chasselas (ejtsd: sasza), Bernát János, kurucvér.

A jobb, tökéletesebb levegő mozgás miatt magas művelésű rendszert alakított ki cső vasidomokból készült támszisztémák segítségével. A csövek betonba helyezése, mérnöki pontossággal egyforma magasak és egymást takarják. A tőkétet hosszú éveken át és most is alakító-metszéssel hozza létre a szárnyas és legyező alakú műveléstechnikai eljárást. Az évenkénti bő termés kritériuma a rendszeres istállótrágyázás. A talajtól a kultúrnövényekkel elvett tápanyagot pótolni kell! A minden ősze elvégzett trágyázás eredménye a bőséges terméshozam, amit étkezésre és borkészítésre használ fel.

Megcsodáltam azt az othelló lugast, mely az alsó épület előtt van. Még ilyen szabályos, vállas, nagy fűrtű bötermő szőlőt ebből a fajtából még nem láttam. A gyökeres oltványt a betelepítéskor Dunakömlődről hozta. A sorok között lévő területet befűvesítette, hogy minimálisra csökkentse a víz párolgását a talajból, melyet természetesen rendszeresen kaszál. A növényvédelemre nagy súlyt helyez, rendszeresen védekeznek a szőlőmoly, atka és penészgombák ellen.

Odaadó, precíz, szakszerű munkája a kertészkedők részére példaképpül szolgálhat.

Hunya Alajos

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Nyárvégi ajánlataim:

- virághagymák, tulipán, crokus, nárcisz, jácint, amarilis
- rózsatövek, teahibrid, futórózsák
- virágcserepek, virágdezsák
- műanyagbordók, savanyító edények
- tartósító szerek savanyításhoz
- műanyag kuka 110, 120 literes
- fóliák, Dűfa zománccfesték
- Vaporex C+M falszáritó adalék
- szegek, csavarok, kéziszerszámok
- gumicsizmák, esőköpenyek
- ruhaszáritók, vasalóállványok
- fürdőszoba szőnyegek, asztalterítők

Július 24-től AUGUSZTUS 23-ig Gyoma belterületén 69,1 mm csapadék hullott.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323 * Szerkesztők: Bajusz Tünde, Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi Mária, Marsiné Giricz Erzsébet, Márton Gábor, Stark László * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nyszt.: B/PHF/1495/BÉ/1995. *

HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu